

Enkätundersökning ekonomiskt bistånd

**Stadsövergripande resultat
2016**

stockholm.se

Sammanfattning

Enkätundersökningen inom ekonomiskt bistånd 2016 visar generellt på ett positivt resultat. Dessutom har resultaten generellt förbättrats jämfört med förra mätningen år 2014. Majoriteten av klienterna instämmer i att kontakten med socialtjänsten har varit bra. Tydligast blir det i påståendet om att handläggare bemöter klienten på ett respektfullt sätt, där 76 procent instämmer.

Det finns samtidigt skillnader inom klientgruppen, som vid mätningen 2014 visar resultatet 2016 att män har en mer positiv upplevelse än kvinnor. Även om dessa skillnader är små, finns en systematik som är värd att notera. Både ålder och biståndstid har en viss inverkan på resultatet; en ökad positiv inställning följer generellt med stigande ålder respektive längre biståndstid. För både ålder och biståndstid är inverkan på resultaten inte helt konsekvent – den positiva kurvan avtar för de äldsta (60 år eller äldre) respektive de med längst biståndstid (36 månader eller längre).

När resultaten delas upp utifrån stadsdelsförvaltning framkommer inte någon tydlig skillnad mellan inner- och ytterstad. Dessutom är variationen mellan förvaltningarna mindre jämfört med föregående mätning 2014. Återkommande hög andel positiva svar finns i stadsdelsförvaltningar Enskede-Årsta-Vantör, Bromma och Rinkeby-Kista.

Frågan om diskriminering är ny för 2016 års enkät och två frågor ställs på området; *Upplever du att du under det senaste året har blivit diskriminerad i kontakten med din handläggare?* samt *Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?* På den första frågan svarar majoriteten ”Nej” (74 %) där män svarar aningen högre på att de upplevt sig diskriminerade jämfört med kvinnor. Yngre klienter svarar i högre grad än äldre att de känt sig diskriminerade. Personer med längre biståndstid tenderar i lägre utsträckning svara att de upplevt sig bli diskriminerade, jämfört med personer med kortare biståndstid. Vid jämförelse mellan stadsdelsförvaltningar uppger generellt klienter från innerstad lägre nivåer av upplevd diskriminering (lägst nivå vid Östermalm, 8 procent), jämfört med ytterstad (högst nivå vid Skarpnäck, 24 procent).

Frågan *Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?* innehåller sju olika alternativ (se sid. 36) där den vanligaste orsaken till diskriminering är härkomst från annat land än Sverige (44 procent). Både kvinnor och män uppger detta som vanligaste grund för diskriminering.

I enkäten fanns slutligen möjlighet för klienten att betygsätta socialtjänsten med frågan *Om du skulle sätta betyg på oss – vilket skulle det bli?* Klienten ges svarsalternativen 1-10 där 10 indikerar högsta betyg. I årets mätning fick staden som helhet betyget 6,6 jämfört med 6,0 vid 2014 års mätning. Män med ekonomiskt bistånd betygsätter kontakten med socialtjänsten högre än vad kvinnor gör. Äldre klienter ger högre betyg än yngre klienter. Angående biståndstid ger klienter med kortare aktualitet lägre betyg än de vars biståndstid är något längre. Detta med undantag för klienter vars biståndstid är 36 månader eller mer, vilka ger liknande betyg som klienter med kort biståndstid. Gällande fördelning mellan stadsdelsförvaltningarna syns ingen tydlig skillnad mellan inner- och ytterstad.

Innehåll

Sammanfattning	4
Innehåll	5
Metod	7
Målgrupp och bortfall	8
Resultat	8
Resultatens uppställning	8
Bemötande och tillgänglighet	9
Tydlighet och kompetens	15
Delaktighet	22
Rättssäkerhet	27
Generellt betyg	34
Diskriminering	36
Korrelationsmatris	37

Metod

Datainsamling genomfördes i form av en pappersenkät som skickades till personer aktuella för ekonomiskt bistånd (se beskrivning av målgrupp nedan). Utskicket innehöll även ett försättsbrev med information om möjligheten att svara via en webenkät. Enkäten, som tagits fram i samverkan med stadsdelsförvaltningarna, omfattar 17 frågor på två sidor.¹ Första utskicket gjordes den 1 augusti och påminnelser skickades den 24 augusti, 12 september samt den 3 oktober. Datainsamlingen utfördes av Enkätfabriken AB på uppdrag av socialförvaltningen.

Bortfall är ett generellt problem vid enkätundersökningar och resultatet viktas därför utifrån variabler som kan tänkas påverka inställning och attityd angående ekonomiskt bistånd.² Viktning innebär att grupper, som i lägre utsträckning svarat på enkäten, väger tyngre när resultaten sammanställs. Viktning används för att resultaten ska spegla målgruppen på ett så bra sätt som möjligt. I årets mätning har viktning skett utifrån könstillhörighet och stadsdelsförvaltning.

Undersökningen är helt anonym, inga svar kan kopplas till enskilda individer. All resultatredovisning sker på gruppnivå dock redovisas inte resultat som bygger på färre än fem individer.

1 Enkät samt missivbrev återfinns i den tekniska rapporten.

2 Bortfallsanalys och närmare beskrivning av viktning finns i den tekniska rapporten.

Målgrupp och bortfall

Målgruppen för undersökningen är samtliga personer aktuella för ekonomiskt bistånd den 9 juni 2016 i Stockholms stad. Totalt omfattade detta 8102 personer fördelat över samtliga 14 stadsdelar samt Enheten för hemlösa (bland dessa saknade 334 ändamålsenliga adresser). Eftersom att personer utan ändamålsenlig adress är begränsade till antalet kan enkäten ändå beskrivas som en totalundersökning.

Tabellen nedan redogör för antalet utskickade och inkomna enkäter i staden totalt samt uppdelat på könstillhörighet. Totalt har 38 procent av aktuella klienter svarat på enkäten i staden.

	Skickade enkäter	Inkomna svar	Svarsprocent
Totalt	8102	3105	38%
Kvinnor	4446	1891	43%
Män	3656	1214	33%

Tabellförklaring: svarsfrekvens uppdelat på könstillhörighet

Resultat

Resultatens uppställning

Resultaten presenteras utifrån enkätens fem teman:

- bemötande och tillgänglighet
- tydlighet och kompetens
- delaktighet
- rättssäkerhet
- diskriminering

Inom varje tema presenteras resultaten utifrån diagrammens uppställning:

övergripande resultat (andel som instämmer i olika grad i påståendena), resultat uppdelat på könstillhörighet, ålder, biståndstid samt resultat uppdelat på de 14 stadsdelsförvaltningarna.

Bemötande och tillgänglighet

Respondenterna har fått bedöma bemötande och tillgänglighet utifrån två påståenden: *Min handläggare bemöter mig på ett respektfullt sätt* respektive *Det är lätt att nå min handläggare*. En klar majoritet av de svarande (76 procent) instämmer i att bemötandet sker på ett respektfullt sätt, vilket är bättre än 2014 års resultat då 71 procent instämde i påståendet. Det är 14 procent som inte instämmer i påståendet varav 7 procent inte alls instämmer. Vad gäller handläggares nåbarhet är det 61 procent som instämmer i att handläggaren är lätt att nå. Även här har det skett en förbättring jämfört med år 2014 då det var 57 procent som instämde i påståendet. Det är 24 procent som inte instämmer i påståendet, varav 11 procent inte instämmer alls i att handläggaren är lätt att nå.

Liksom vid 2014 års mätning är det små skillnader mellan män och kvinnor vad gäller respektfullt bemötande. Det är 75 procent av männen som instämmer i att de blivit bemötta på ett respektfullt sätt, jämfört med 76 procent av kvinnorna. Trots små skillnader kan noteras att kvinnorna instämmer i större utsträckning än männen år 2016, jämfört med 2014 då resultaten var de ombytta.

När det gäller ålder så är andelen som upplever sig bemötta på ett respektfullt sätt jämn mellan åldersgrupperna (75 procent instämmer). Personer 31-39 år avviker däremot i positiv riktning; i gruppen är det 78 procent som instämmer. Mönstret skiljer sig från 2014 års resultat då yngre personer i högre grad upplevde sig respektfullt bemötta jämfört med äldre.

Bland de som har haft bistånd under kortare tid (0-6 månader och 7-12 månader) är det minst andel (74 procent) som instämmer i att de blivit respektfullt bemötta. De som har haft bistånd i 13-24 månader ligger en procentenhet högre (75 procent). Bland de som har haft ekonomiskt bistånd under 25-36 månader är det störst andel som instämmer i att de blivit respektfullt bemötta (78 procent) medan gruppen som har haft bistånd i 36 månader eller mer instämmer till 76 procent i påståendet. Det finns likheter med 2014 års undersökning där gruppen med ekonomiskt bistånd under 25-36 månader är de som i högst grad instämmer om ett respektfullt bemötande.

När det gäller god nåbarhet är det betydligt fler kvinnor än män som instämmer i påståendet (63 procent jämfört 58 procent bland männen). Mönstret skiljer sig från 2014 då det var jämna nivåer mellan män och kvinnor. Vad gäller ålder, är de yngsta (18-30 år) 56 procent som instämmer om att handläggaren är lätt att nå, medan denna siffra ökar tydligt för 31-39 år där det är 63 procent som instämmer. Sedan

vänder resultaten och för personer 40-59 år är det 61 procent som instämmer om att handläggaren är lätt att nå. För personer 60 år och uppåt är det 60 procent som instämmer. Liknande fördelning kunde ses i 2014 års resultat där andelen som instämde i att handläggaren var lätt att nå ökade med ålder för att sedan minska.

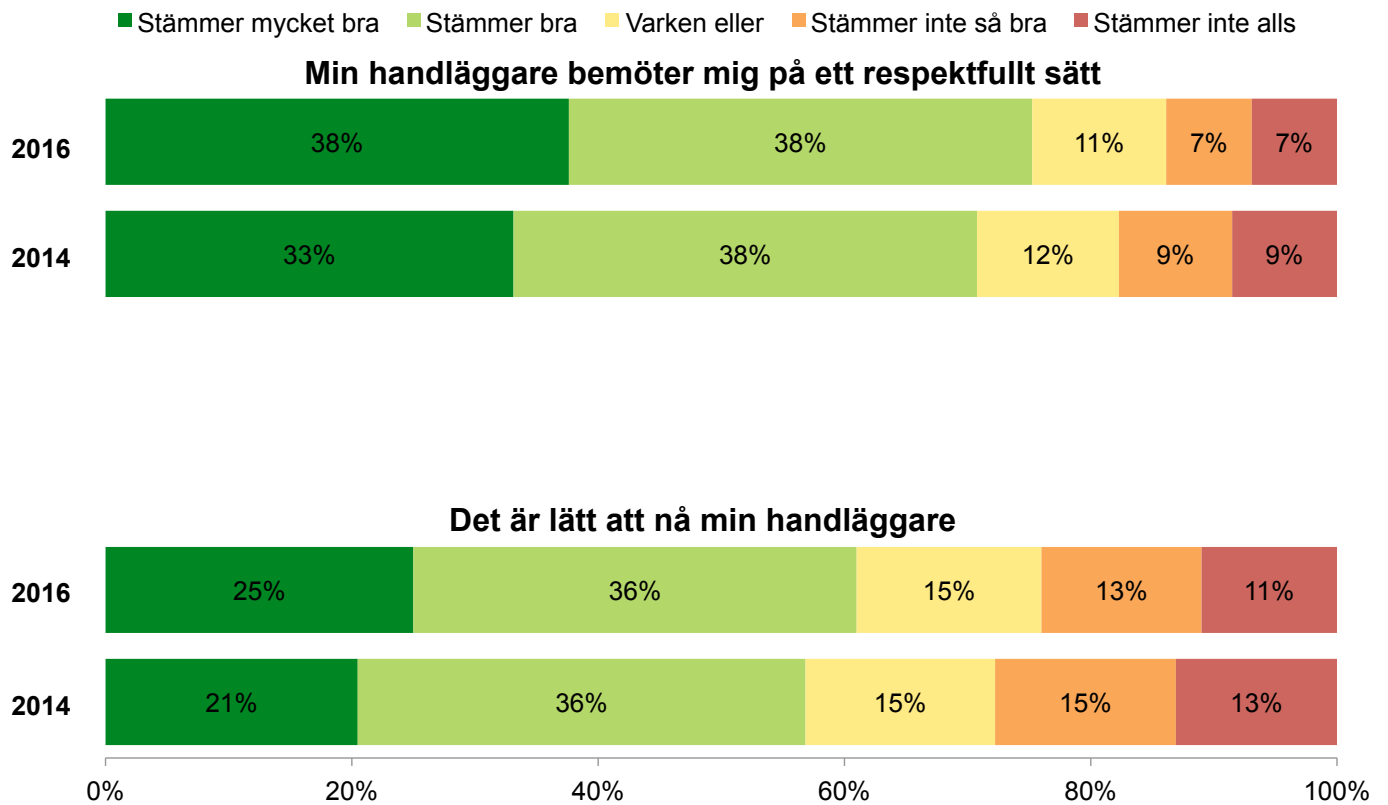
Utifrån biståndstidens längd går det inte att se något tydligt mönster för resultaten. Bland de som har haft ekonomiskt bistånd i 0-6 månader är det 60 procent som svarade att handläggaren är lätt att nå. Siffran minskar sedan något för de som har haft ekonomiskt bistånd i 7-12 månader (59 procent) respektive 13-24 månader (58 procent). Sedan ökar andelen bland de med biståndstid om 25-36 månader (64 procent) och minskar åter bland de med mer än 36 månaders biståndstid (62 procent). Även vid 2014 års undersökning fanns ett inkonsekvent mönster, om än med andra variationer och det är svårt att göra tydliga jämförelser mellan åren.

När resultatet delas upp på stadsdelsförvaltning (SDF) så framkommer att förvaltningar med högst andel som instämmer om respektfullt bemötande befinner sig i ytterstaden (Rinkeby-Kista 84 procent, Bromma 82 procent och Enskede-Årsta-Vantör 80 procent). Samtidigt finns förvaltningar i ytterstaden som avviker nedåt; Skarpnäck (tillsammans med Södermalm) har lägst andel som instämmer om respektfullt bemötande (67 procent). Andra ytterstadsstadsdelar som ligger under medelvärdet för staden är Älvsjö, Farsta och Hägersten-Liljeholmen där det är 67, 68 respektive 70 procent som instämmer om ett respektfullt bemötande. Merparten av SDF i innerstaden ligger under medelvärdet för staden (Kungsholmen 70 procent, Norrmalm 69 procent) medan Östermalm ligger på stadens medelvärde (76 procent instämmer om respektfullt bemötande). Sammantaget är högre andel i ytterstaden som upplever sig respektfullt bemötta, men mönstret är inte helt konsekvent.

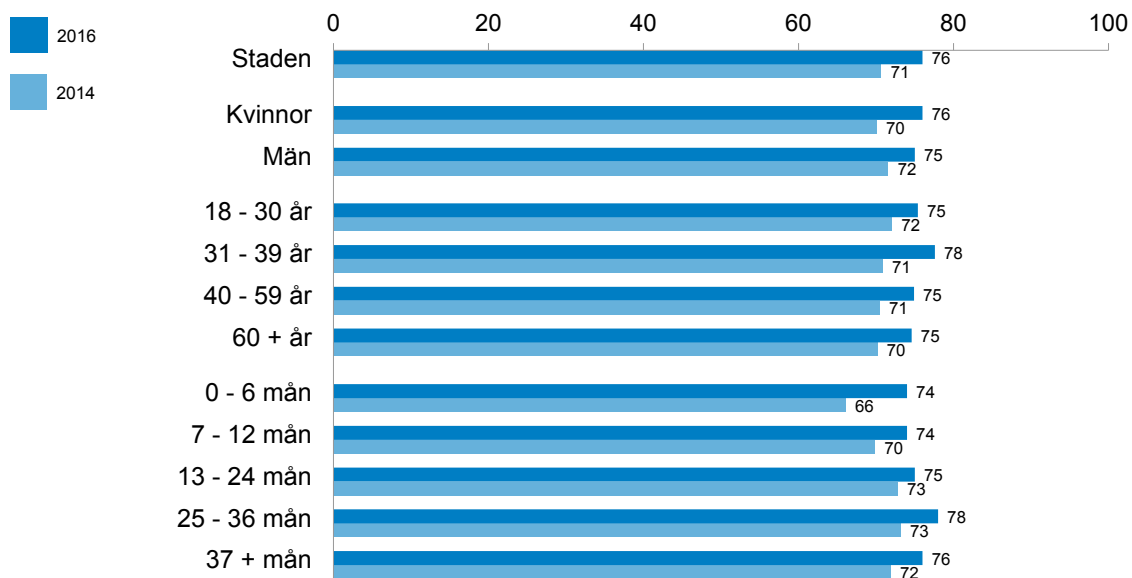
Vad gäller nåbarhet är det svårt att göra en uppdelning mellan inner- och ytterstad. Högst andel som upplever att deras handläggare är lätt att nå finns i Rinkeby-Kista (76 procent), Östermalm (67 procent) samt Bromma (66 procent) medan lägst nivåer finns på Södermalm (49 procent), Farsta (49 procent) samt Älvsjö (46 procent).

Det finns sammanfattningsvis tydliga skillnader mellan stadsdelsförvaltningarna, men till skillnad från 2014 så är det inte en lika tydlig gruppering mellan inner- och ytterstad.

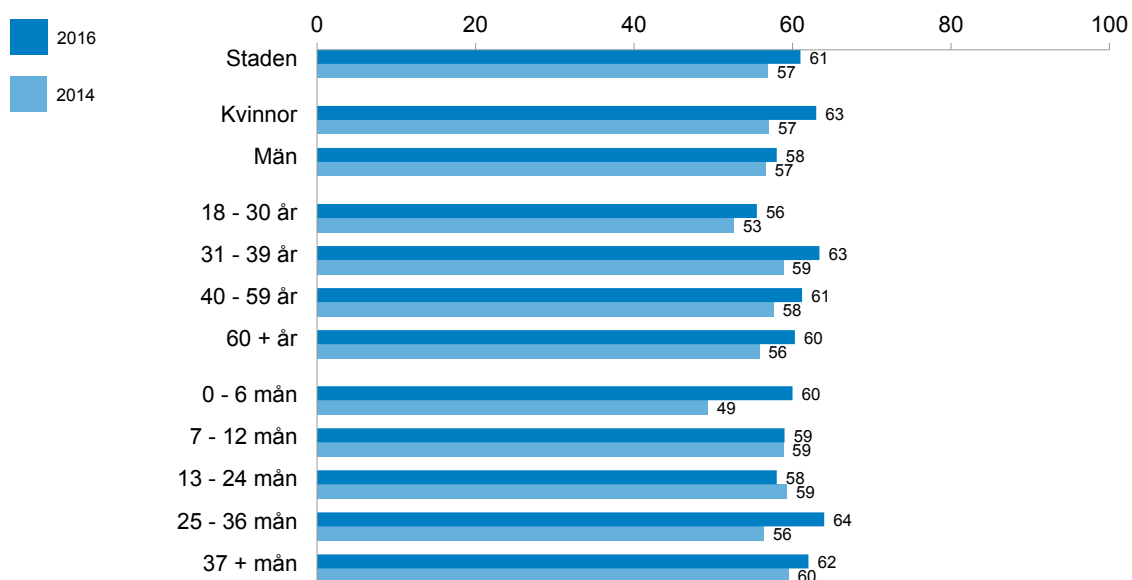
Bemötande och tillgänglighet: Svarsfördelning i procent

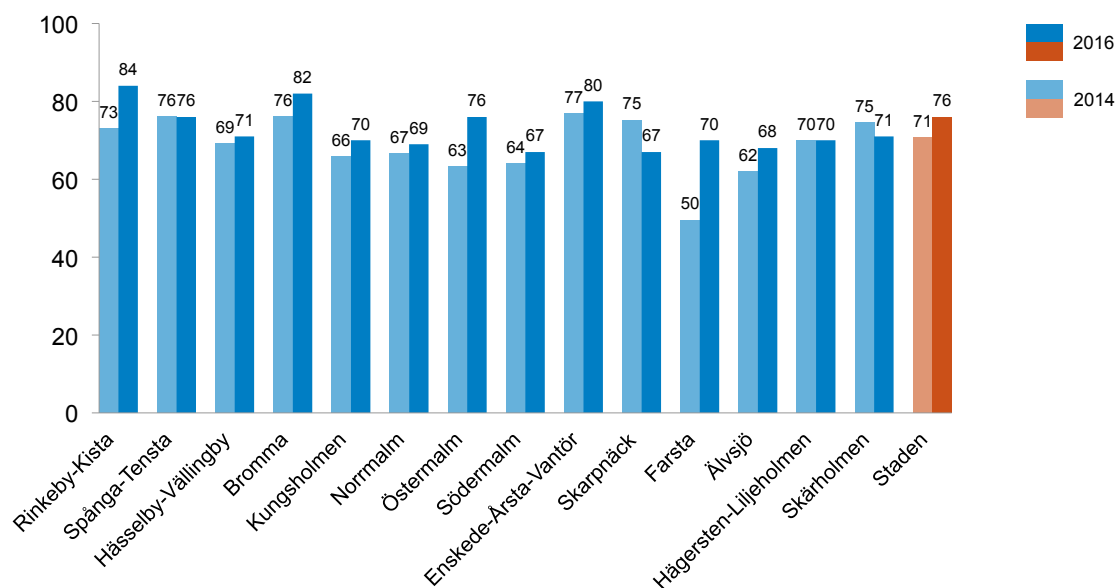
**Min handläggare bemöter mig på ett respektfullt sätt:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

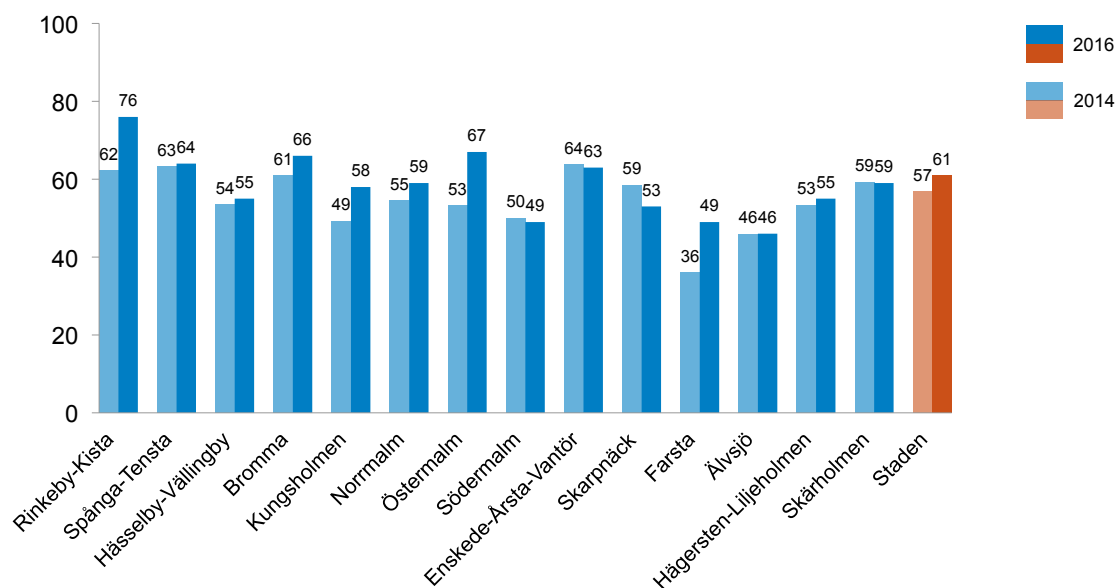
**Det är lätt att nå min handläggare:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

**Min handläggare bemöter mig på ett respektfullt sätt:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

**Det är lätt att nå min handläggare:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

Tydlighet och kompetens

I ämnet ”tydlighet och kompetens” inkluderas fem påståenden; *Jag förstår den information jag får om mitt ärende (gäller ej beslut), Om jag är missnöjd så vet jag hur jag ska lämna synpunkter, Jag får veta vad som förväntas av mig för att ha rätt till bistånd, Jag upplever att min handläggare har tillräcklig kunskap för sitt arbete samt Jag tycker att jag får det stöd jag behöver från min handläggare.*

Från resultaten går det att uttala sig om att majoriteten anser sig vara positivt inställda till ställda påståenden. *Jag får veta vad som förväntas av mig för att ha rätt bistånd* är det som flest klienter anger som positivt (74 procent 2016 jämfört med 70 procent 2014). Inom samtliga påståenden är det i årets mätning en lägre andel negativa svaranden. *Om jag är missnöjd så vet jag hur jag ska lämna synpunkter* har högst andel klienter svarat negativt på (22 procent), vilket är en förbättring från 2014 (24 procent).

Män är generellt aningen mer positiva än kvinnor men skillnaderna är väldigt små. Vid flera påståenden uppger kvinnor och män samma resultat. Likväl är både kvinnor och män något mer positivt inställda till samtliga påståenden jämfört med förra mätningen.

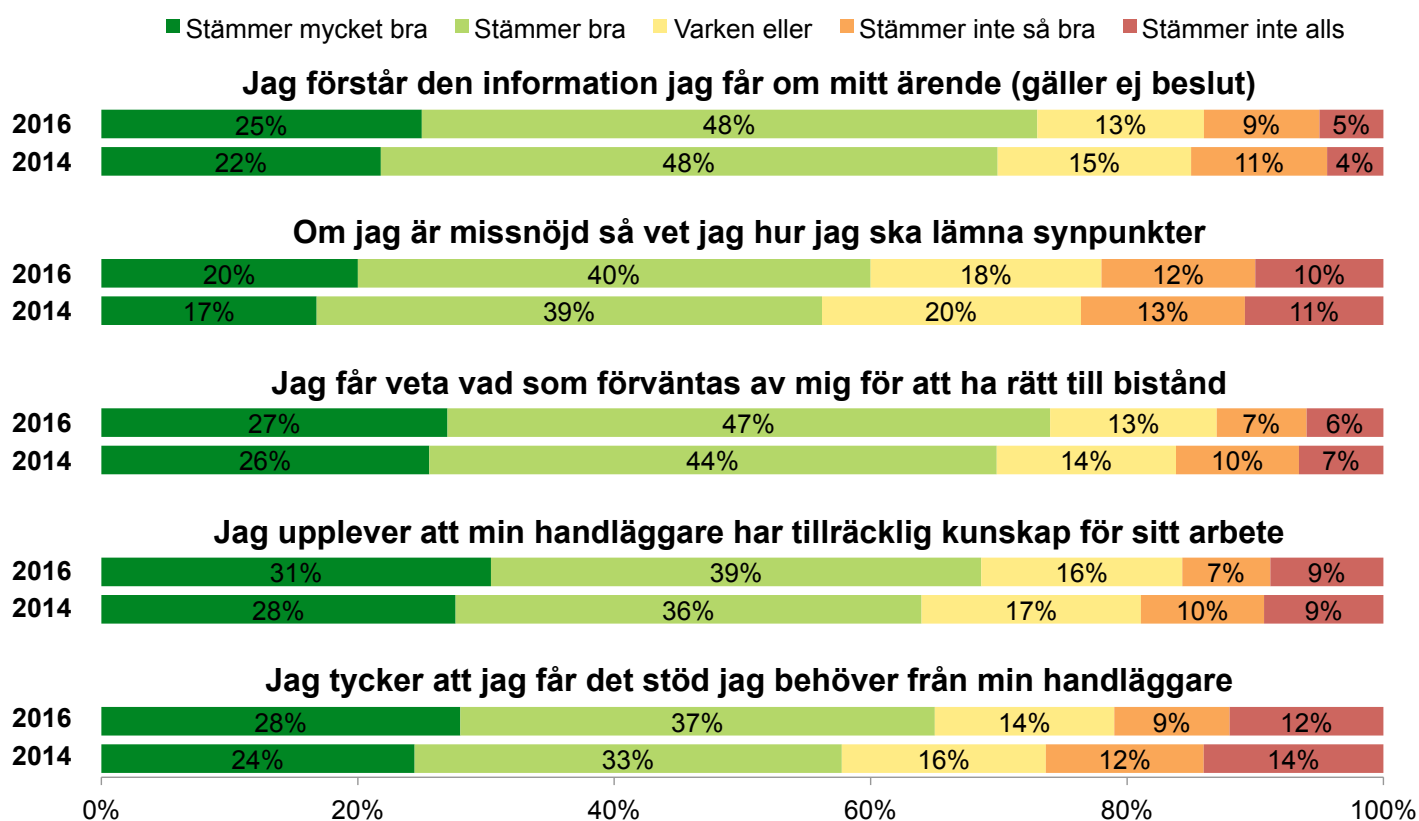
Gällande respondenternas ålder finns det små tendenser till skillnader både inom påståendena och mellan dem. I årets mätning har samtliga påståenden dock högre andel positiva svar jämfört med 2014. *Jag förstår den information jag får om mitt ärende (gäller ej beslut)* svarade gruppen 60 år och äldre mest positivt på. Hos resterande påståenden är det gruppen 31-39 år som uppger högst andel positiva svar.

Klienterna får även besvara påståenden om sin biståndstid. Jämfört med föregående mätning svarar samtliga grupper mer positivt i år. Svaren tenderar generellt att vara stegrande, ju längre biståndstid desto mer positiv är klienten. Dock är det endast *Jag förstår den information jag får om mitt ärende (gäller ej beslut)* som resultatet stegrar inom samtliga tidsgrupper (från start för inskrivning till över 37 månader). För resterande fyra påståenden gäller stegringen fram till 25-36 månader och sjunker efter det, klienter som varit inskrivna över 36 månader är sedan något mindre positiva.

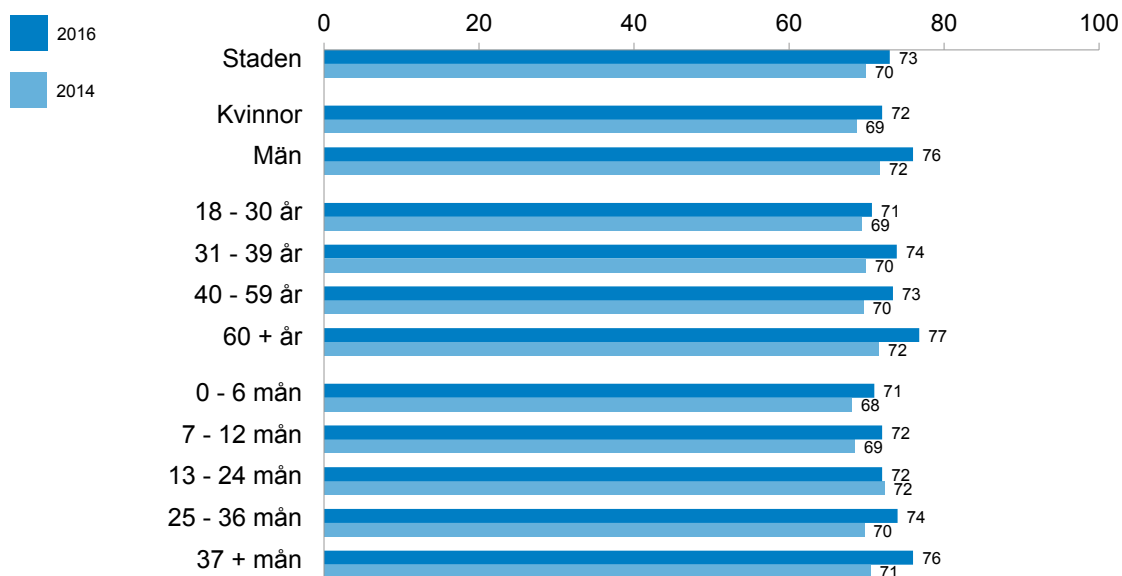
Vid det jämförande resultatet över stadsdelsförvaltning går det att utläsa att det finns en generellt högre andel positiva svarande, jämfört med den föregående mätningen. Stadsdelsförvaltningarna vars klienter uppger högst andel positiva svar är återkommande Rinkeby-Kista, Bromma samt Enskede-Årsta-Vantör. Samtliga tre har även

mer positiva resultat jämfört med förra mätningen. Minst positiva är svarande från Farsta, Södermalm samt Älvsjö. I tre av fem påståenden svarar klienterna i Älvsjö lägre positiva andelar i årets mätning jämfört med den föregående.

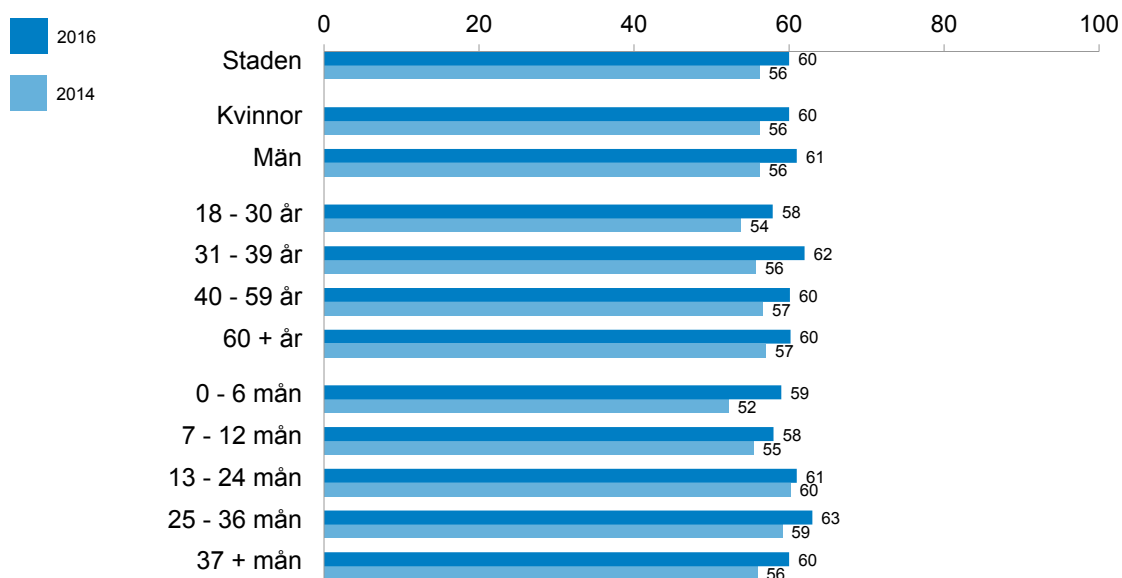
Tydlighet och kompetens: Svarsfördelning i procent

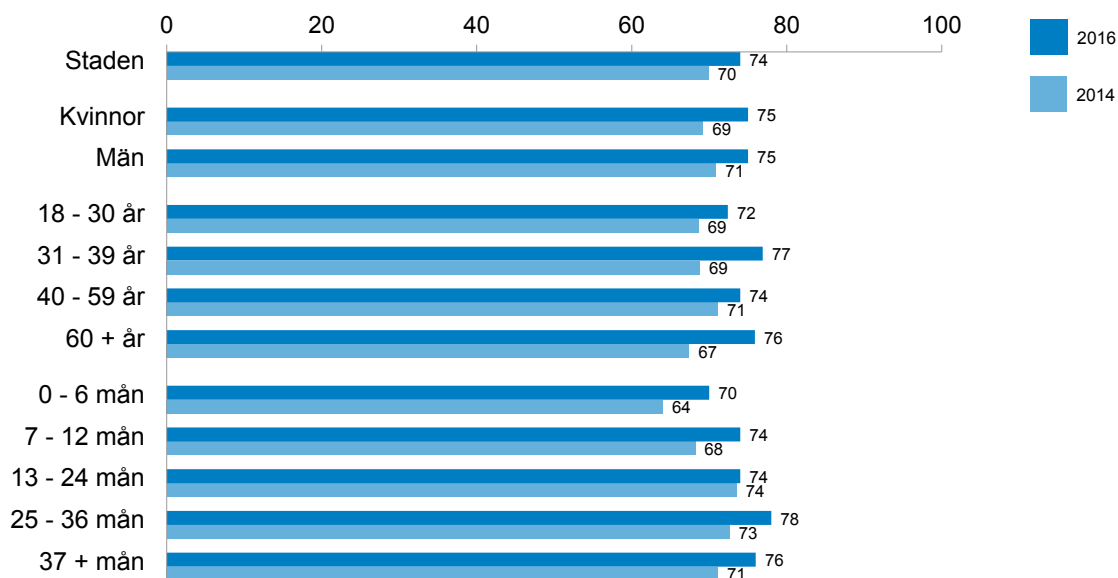
**Jag förstår den information jag får om mitt ärende (gäller ej beslut):
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

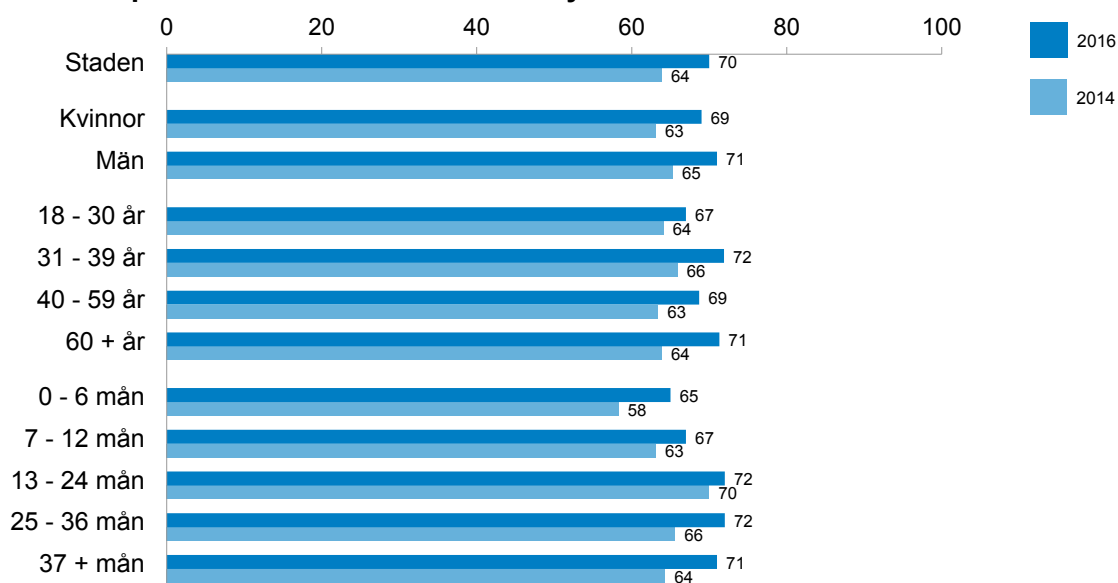
**Om jag är missnöjd så vet jag hur jag ska lämna synpunkter:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

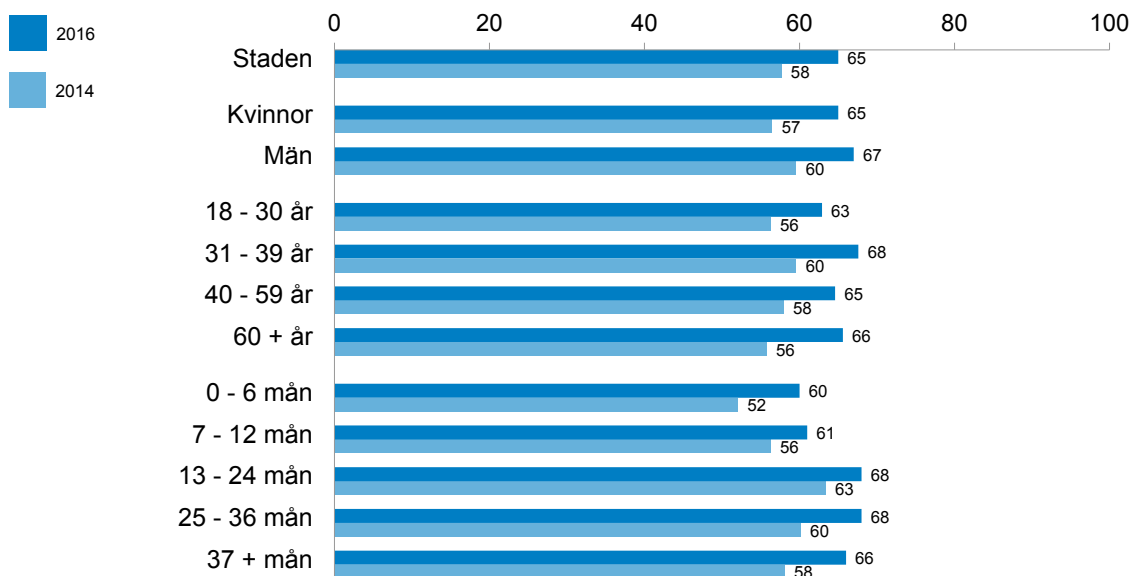
**Jag får veta vad som förväntas av mig för att ha rätt till bistånd:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

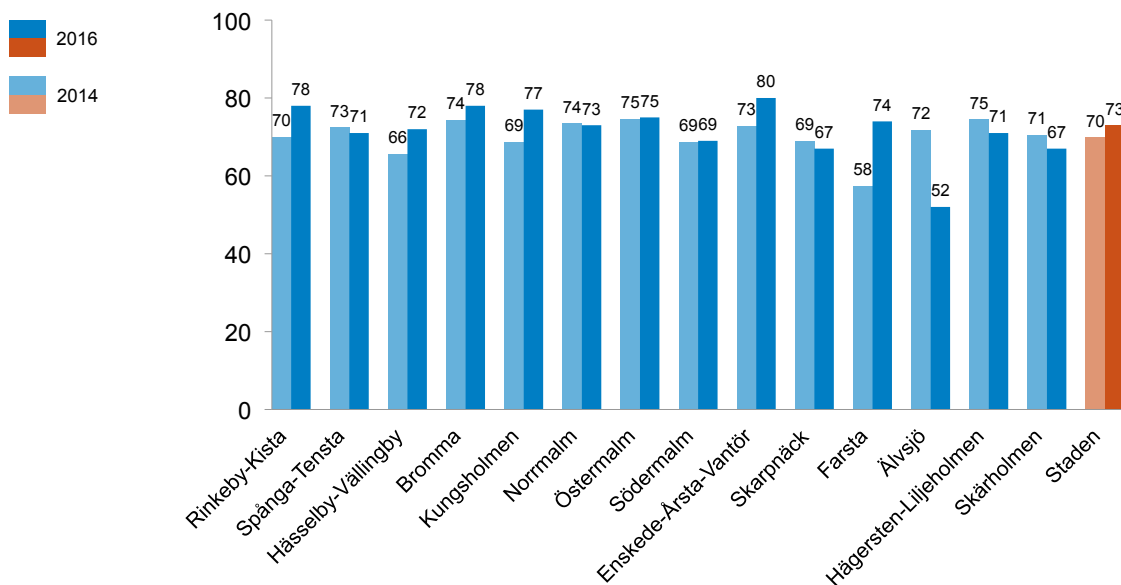
**Jag upplever att min handläggare har tillräcklig kunskap för sitt
arbete:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

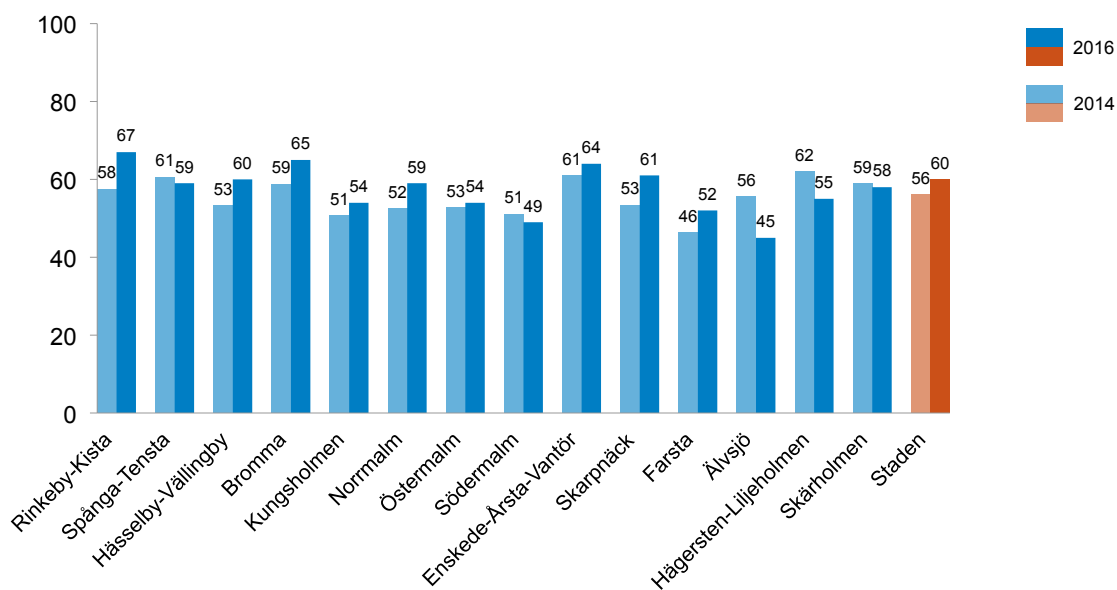
**Jag tycker att jag får det stöd jag behöver från min handläggare:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

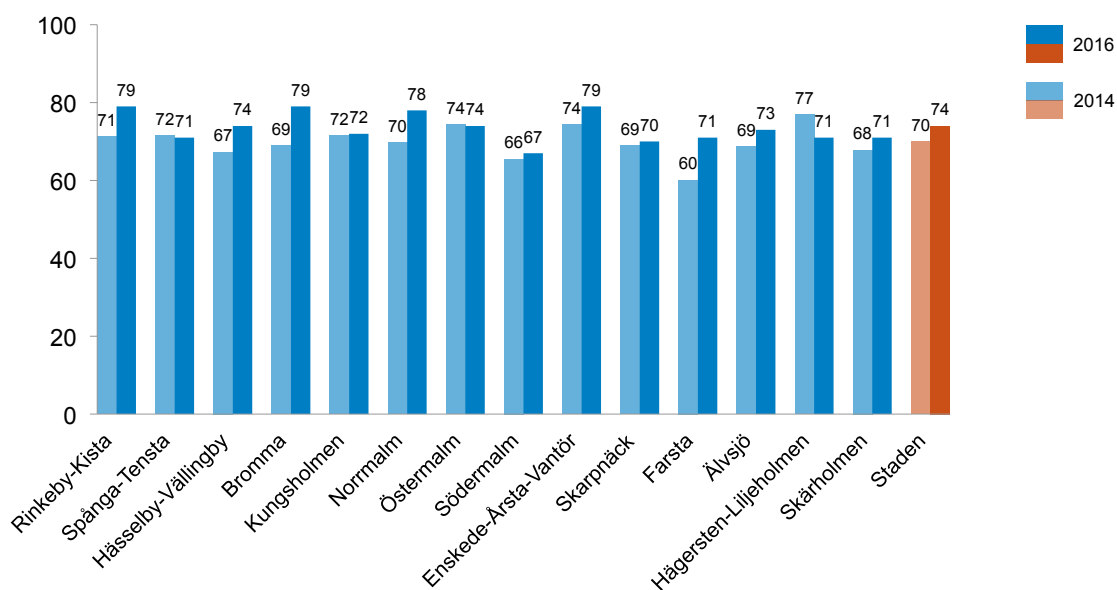
**Jag förstår den information jag får om mitt ärende (gäller ej beslut):
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

**Jag får veta vad som förväntas av mig för att ha rätt till bistånd:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

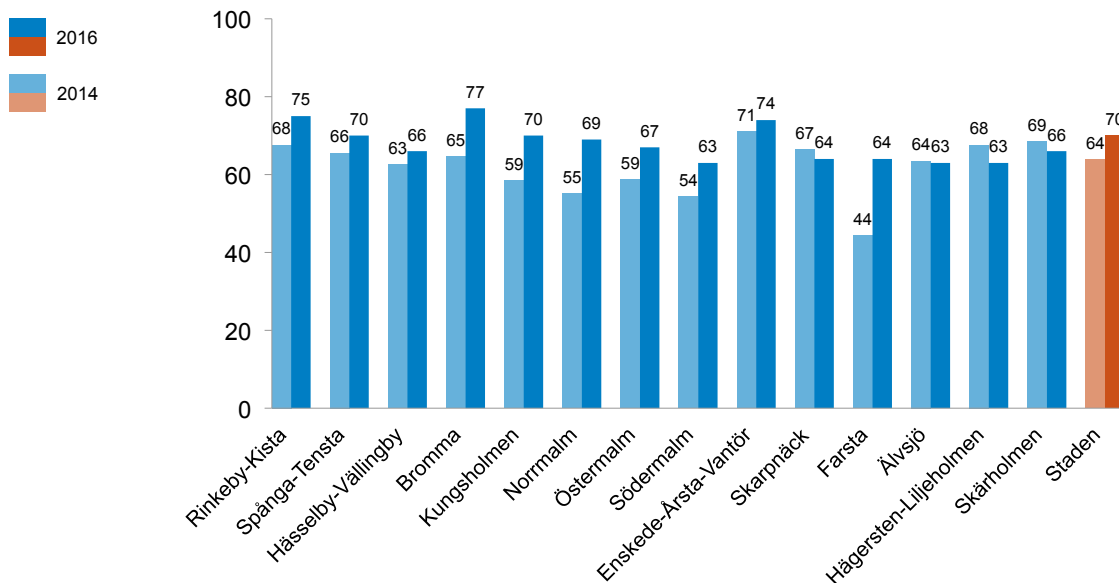

**Jag upplever att min handläggare har tillräcklig kunskap för sitt
arbete:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

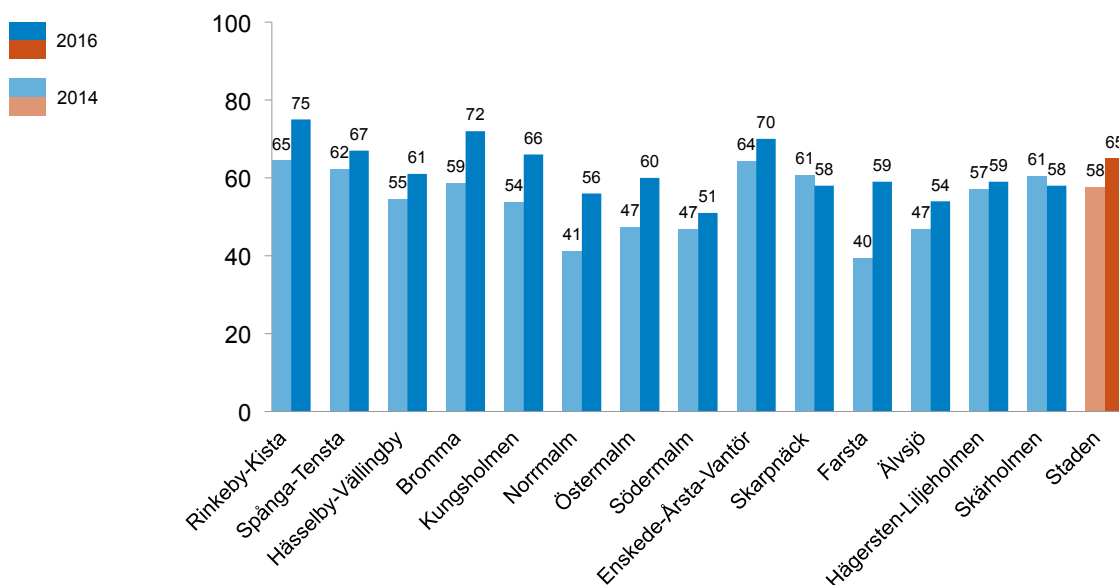

**Jag tycker att jag får det stöd jag behöver från min handläggare:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

**Jag tycker att jag får det stöd jag behöver från min handläggare:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

Delaktighet

I tema ”delaktighet” ingår två påståenden: *Jag får komma till tals i frågor som rör mitt ärende* samt *Min handläggare tar hänsyn till mina synpunkter*. I årets mätning, och även i den föregående, ställer klienterna sig generellt positiva till dessa två påståenden. För *Jag får komma till tals i frågor som rör mitt ärende* har ökningen positiva svarande ökat till 68 procent i årets mätning, detta jämfört med 62 procent år 2014. Det har skett en förbättring sedan förra mätningen; 15 procent svarar negativt i år, jämfört med 19 procent 2014. Även inom *Min handläggare tar hänsyn till mina synpunkter* har det skett en ökning (64 procent) sedan förra mätningen (57 procent). Negativt svarande klienter har även i det andra påståendet minskat (18 procent år 2016 jämfört med 25 procent 2014).

Det syns inga tydliga könsskillnader i något av de två påståendena i årets mätning, jämfört med resultaten från 2014 uppgav män sig vara något mer positivt inställda än kvinnor. Dock är kvinnor och män mer positiva i årets mätning jämfört med föregående.

Inom samtliga ålderskategorier anser majoriteten av de medverkande att de får komma till tals i de ärenden som rör dem. Det går även att utläsa en mer positiv inställning i år, jämfört med förra mätningen. Det är dock väldigt små skillnader mellan grupperna. Inom *Min handläggare tar hänsyn till mina synpunkter* uppger alla ålderskategorier att de i huvudsak ställer sig positiva till påståendet. Även här är de medverkande mer positiva i år, jämfört med förra mätningen. De som anger att de är mest positiva är gruppen 40-59 år (65 procent). Det föreligger dock inga större skillnader till resterande grupper (18-30 år 64 procent, 31-39 år 64 procent, 60 år och äldre 63 procent).

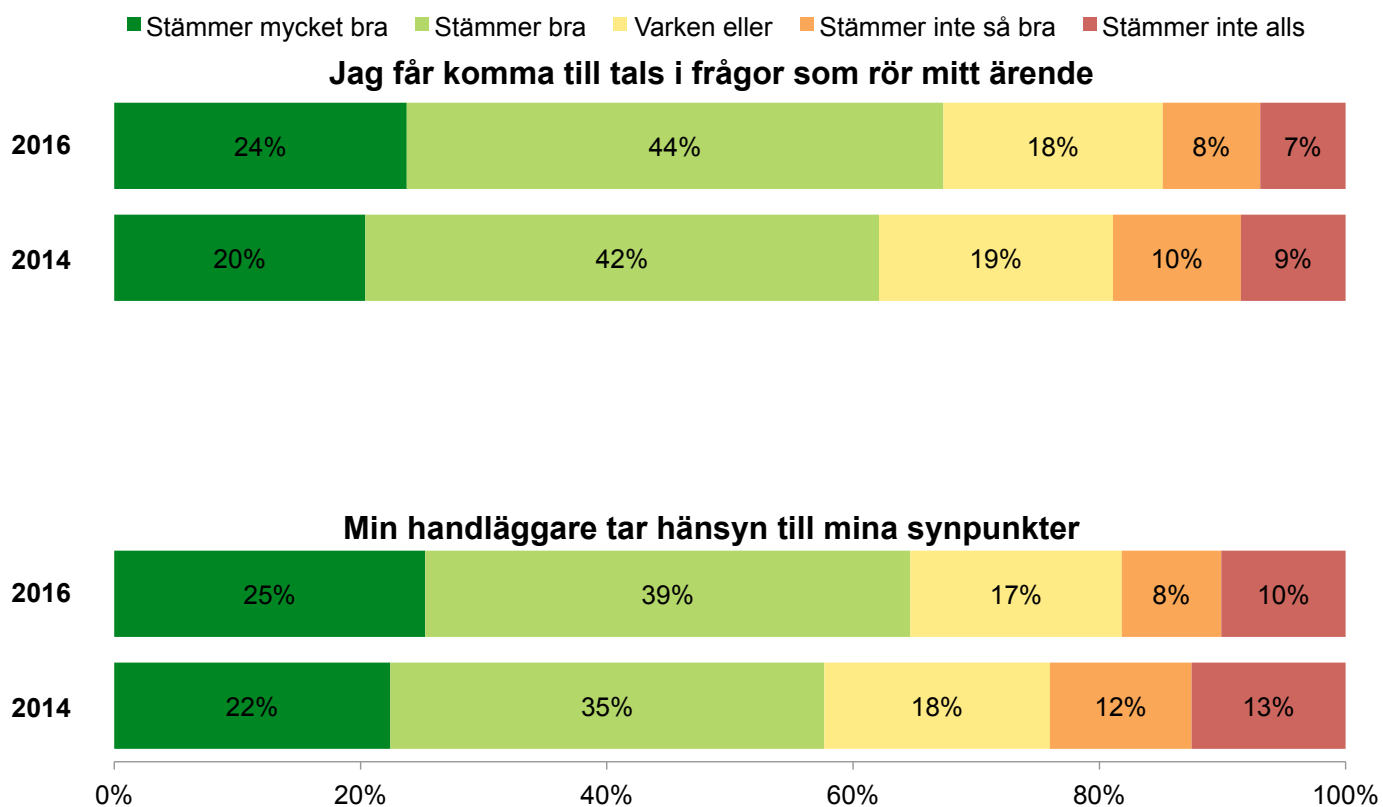
Gällande klienternas biståndstid finns det något större skillnader. Inom påståendet *Jag får komma till tals i frågor som rör mitt ärende* är det klienter med 13-24 månaders biståndstid som svarar mest positivt (72 procent) tätt följt av klienter vars biståndstid är 25-36 månader (71 procent). De klienter som har något längre biståndstid, över 36 månader, är något mindre positiva (68 procent). Klienter med biståndstid under 12 månader svarar minst positivt. För påståendet *Min handläggare tar hänsyn till mina synpunkter* är skillnaderna lägre, dock är klienterna i årets mätning något mer positiva jämfört med 2014. Den mest positiva gruppen är klienter vars biståndstid sträcker sig mellan 13-24 månader (66 procent), även förra mätningen var det denna grupp som instämde mest i att handläggaren tog hänsyn till deras synpunkter (65 procent) vilket indikerar en från start positiv grupp. Minst positiva är fortsatt de klienter vars biståndstid

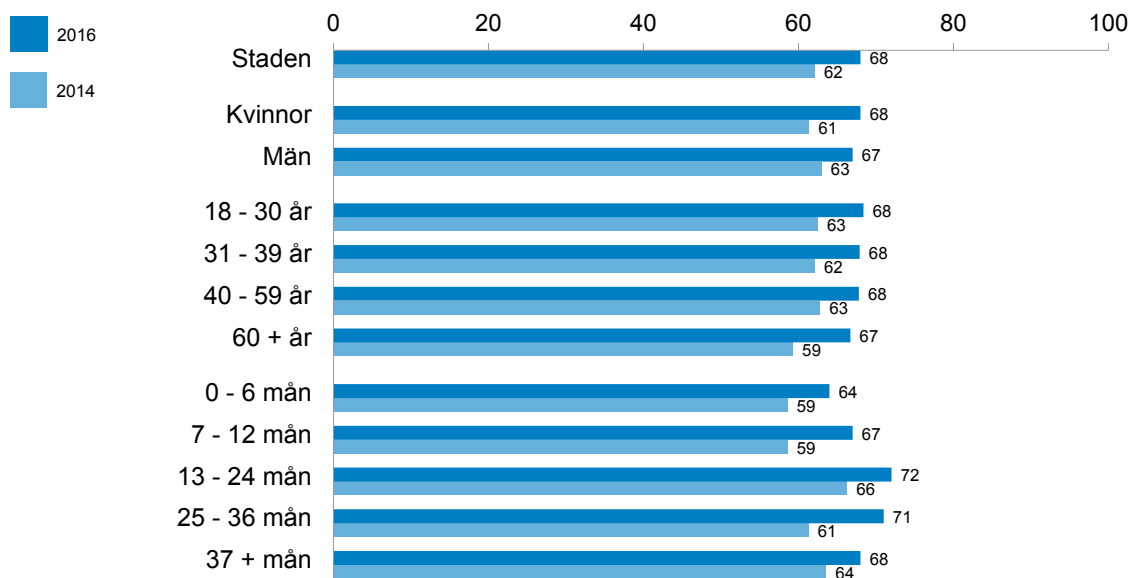
understiger 12 månader.

Resultat fördelat på stadsdelsförvaltning visar en generellt mer positiv inställning hos ytterstadsstadsdelarna jämfört med stadsdelsförvaltningarna i innerstad. Utmärkande stadsdelsförvaltningar som anger sig vara positiva till påståendet *Jag får komma till tals i frågor som rör mitt ärende* är Rinkeby-Kista (76 procent), Bromma (75 procent) samt Enskede-Årsta-Vantör (74 procent). Resultaten från Farsta, vars klienter 2014 var minst positiva (44 procent), har förändrats i en väldigt gynnsam riktning där positiva svaranden uppgår till 63 procent. Minst positiv är klienterna i Älvsjö (50 procent) vilket är en försämring jämfört med föregående mätning (61 procent). Även vid påståendet *Min handläggare tar hänsyn till mina synpunkter* är klienterna i ytterstaden mer positiva jämfört med innerstad. Återigen är Rinkeby-Kista (74 procent), Bromma (67 procent) samt Enskede-Årsta-Vantör (72 procent) stadsdelsförvaltningar som uppger högst positiva andelar. Norrmalm är i detta påstående en avstickare (62 procent) dels för att deras klienter är snarlikt inställda som sistnämnda stadsdelsförvaltningar, dels för att de är mest positiva i innerstaden. På liknande vis som i det första påståendet är Älvsjö minst positiva (51 procent) vilket är en liten försämring från 2014 (52 procent).

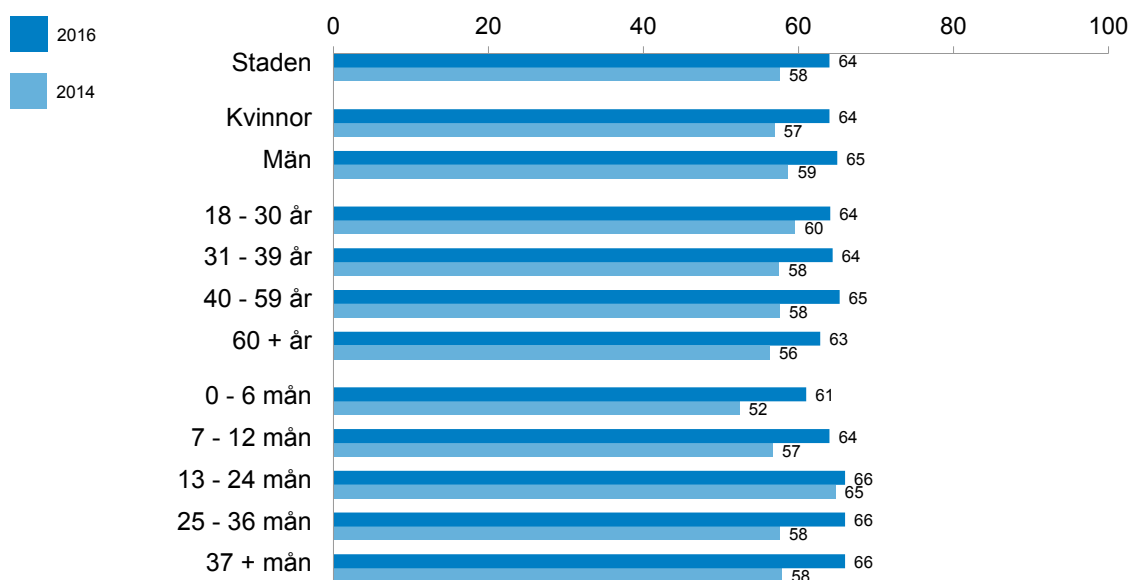
Delaktighet: Svarsfördelning i procent

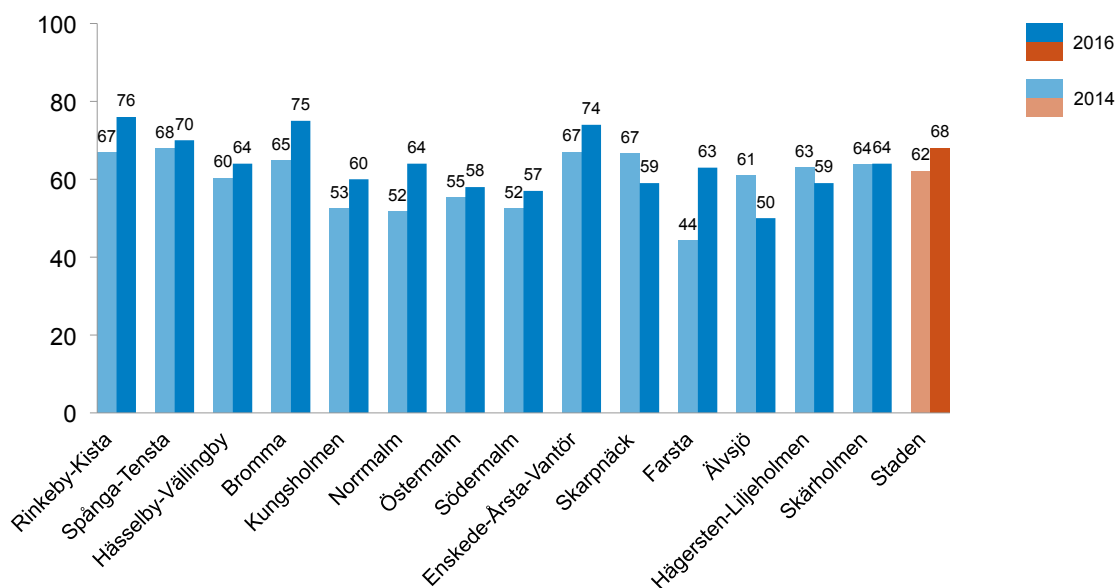
**Jag får komma till tals i frågor som rör mitt ärende:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

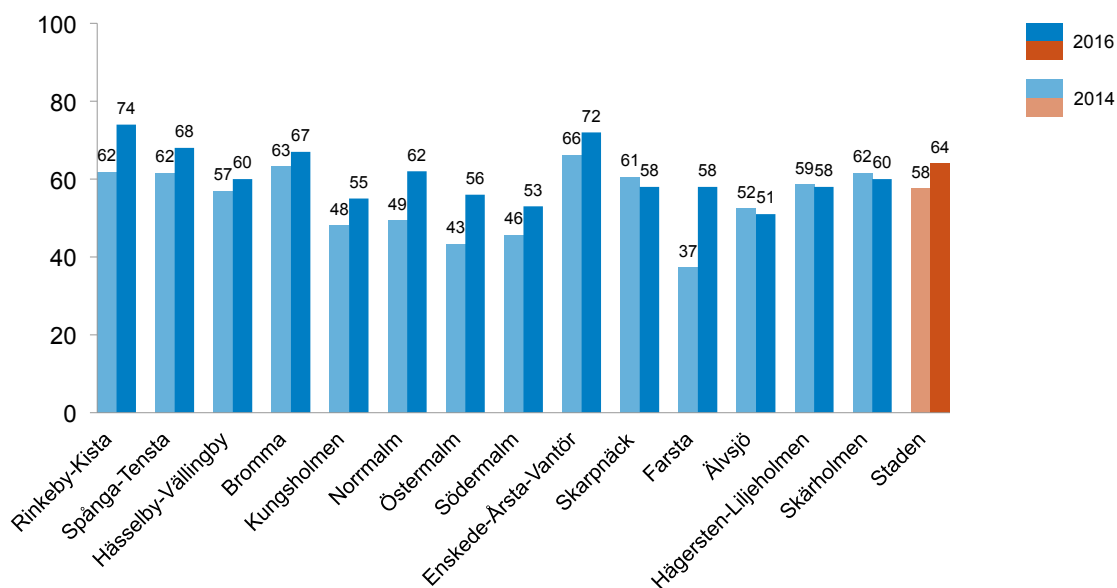
**Min handläggare tar hänsyn till mina synpunkter:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra**

Jag får komma till tals i frågor som rör mitt ärende:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra

Min handläggare tar hänsyn till mina synpunkter:
Andel i procent som svarat stämmer mycket bra eller stämmer bra

Rättssäkerhet

Temat rättssäkerhet utgår från frågorna: *Fick du veta hur lång tid det skulle ta innan du fick beslut? Fick du också beslut under den tiden?* (besvaras enbart av de som svarat ja på föregående fråga), *Var det senaste beslutet formulerat så att det var lätt att förstå?* samt *Känner du till att du kan överklaga de flesta beslut som du är missnöjd med?* Till skillnad från tidigare påståenden där svarsalternativen varit uppdelade i instämmandegrad så har frågorna inom rättssäkerhet svarsalternativ som *ja*, *nej* eller *vet ej*.

För frågan *Fick du veta hur lång tid det skulle ta innan du fick beslut* var det 43 procent som svarade Ja, en klar förbättring mot 2014 då siffran var 38 procent. Av de som fick veta hur lång tid beslutet skulle ta, svarade mer än hälften (59 procent) att beslutet kom inom utsatt tid. I 2014 års undersökning svarade dock betydligt fler (86 procent) att beslutet kom inom utsatt tid.

Även på frågan om det senaste beslutet var formulerat så att det var lätt att förstå, var det en majoritet som svarade ja (59 procent). Därmed är det aningen fler som instämmer jämfört med år 2014, då siffran var 57 procent.

Vad gäller kunskap om möjlighet att överklaga beslut som personen är missnöjd med, så känner merparten till detta. Det är 59 procent som svarat att de känner till möjligheten och dessutom vet hur man gör, medan 29 procent känner till att de kan överklaga, men inte vet hur. Totalt är det alltså en absolut majoritet (88 procent) som känner till att de kan överklaga sina beslut. I jämförelse med 2014 är det aningen fler 2016 som känner till att de kan överklaga och vet hur man gör (55 procent 2014 mot 29 procent 2016).

Vid jämförelse mellan olika grupper framkommer ett visst mönster. Män har i större utsträckning svarat att de visste hur lång tid det skulle ta innan beslutet kom (45 procent för män mot 41 procent för kvinnor), att beslutet var formulerat så att det var lätt att förstå (61 procent för männen och 57 procent för kvinnorna) samt att de känner till att beslutet kan överklagas (59 procent för männen och 58 procent för kvinnorna). Skillnaden mellan män och kvinnor är bitvis små men mönstret är konsekvent och återfinns även i 2014 års undersökning. När det gäller åldergrupper så har äldre generellt mer positiva resultat vad gäller både information om tid för beslut, om beslutet var formulerat så att det var lätt att förstå samt kunskap om att överklaga beslut. Att äldre har mer positiva resultat kunde inte ses i 2014 års undersökning. För biståndstid är mönstret inte lika tydligt utan varierar mellan de olika frågorna inom området rättsäkerhet:

Kunskapen om att överklaga beslut ökar med ökad biståndstid, något som överensstämmer med resultaten från 2014. För lätt formulerat beslut ökar instämmandet från de som har 6 månaders biståndstid eller mindre, för att ligga som högst bland de som har haft bistånd i 13-24 månader men sedan sker åter en minskning för de som har haft lägre biståndstid än så. Angående frågan – *Fick du veta hur lång tid det skulle ta innan du fick beslut?* – är det störst andel positiva bland de med kortast biståndstid (0-6 månader) och lägst nivå positiva svar bland de med längst biståndstid (37 månader eller mer). I övrigt finns inget tydligt mönster.

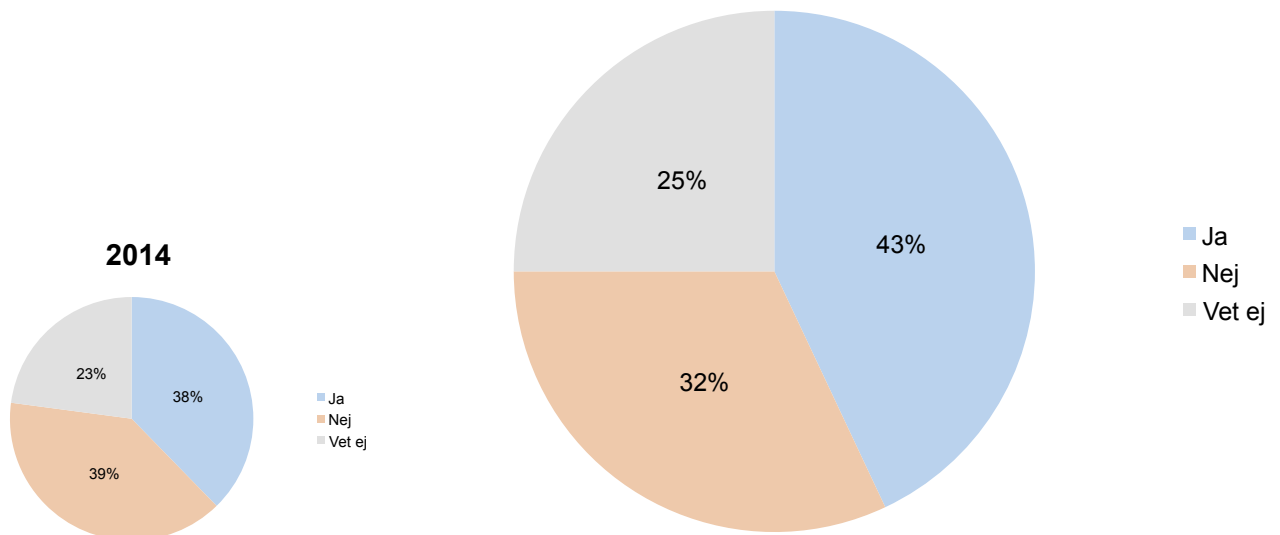
Vid jämförelse mellan stadsdelsförvaltningarna, för frågan kring information om beslutets tid, så utmärker sig Bromma (49 procent instämmer), Rinkeby-Kista och Hägersten-Liljeholmen (i båda fallen är andelen som instämmer 46 procent). Lägst andel som instämmer om information om tid för beslutet är det på Kungsholmen (33 procent), Skarpnäck (35 procent) och Södermalm (37 procent). Även om de mest positiva resultaten finns i ytterstaden och två av de lägsta noteringarna i innerstaden, så finns det flera förvaltningar som avviker från mönstret. Liksom 2014 går det inte att göra en enkel uppdelning mellan inner- och ytterstad.

För frågan om beslutet var *formulerat så att det var lätt att förstå* återfinns störst andel positiva resultat på Kungsholmen (69 procent) Norrmalm (68 procent) och Bromma (67 procent). Lägst andel finns i Hägersten-Liljeholmen (51 procent), Skarpnäck (53 procent) och Skärholmen (54 procent). På frågan om beslutet var lätt att förstå, finns en tydligare skiktning mellan inner- och ytterstad. Högst betyg finns i innerstaden, samt Bromma och merparten av de förvaltningar som ligger över medelvärdet finns i innerstaden. Bromma samt Enskede-Årsta-Vantör är de förvaltningar i ytterstaden som ligger över medelvärdet för staden. Ovanstående mönster kunde inte ses lika tydligt i 2014 års resultat.

Kunskapen om att överklaga ligger högst på Östermalm (66 procent) och Bromma (64 procent) och lägst nivåer finns i Älvsjö (43 procent) och Farsta. Några tydliga skillnader mellan inner- och ytterstad återfinns inte.

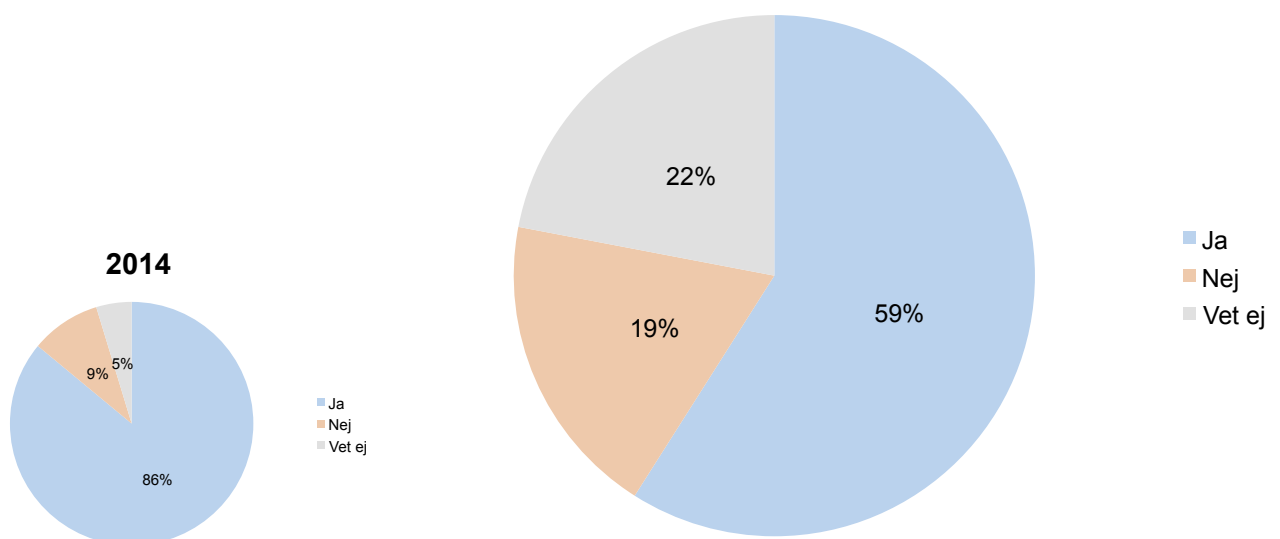
Fördelning över staden totalt

Fick du veta hur lång tid det skulle ta innan du fick ett beslut?

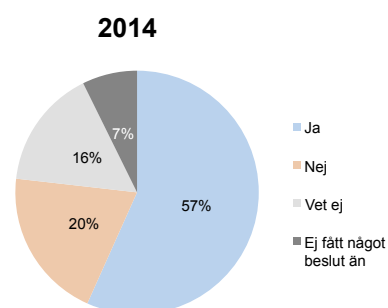
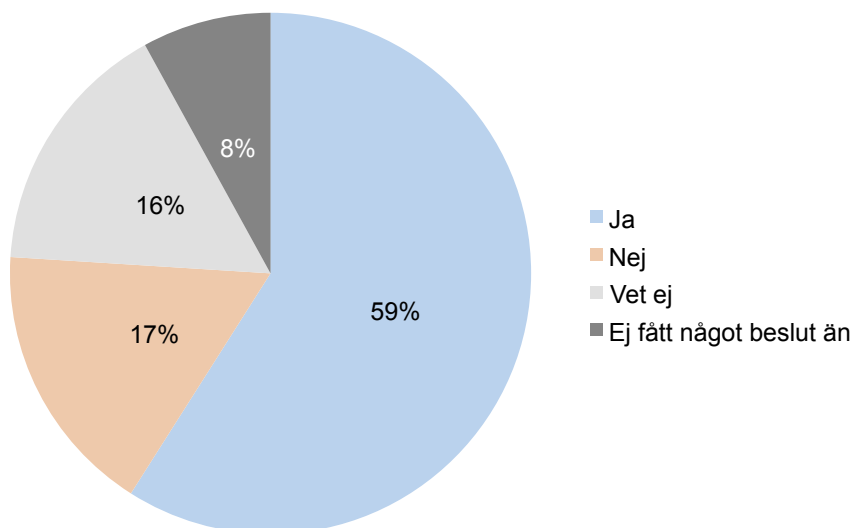

Fick du också beslutet inom den tiden?

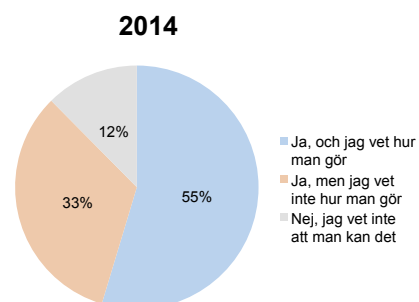
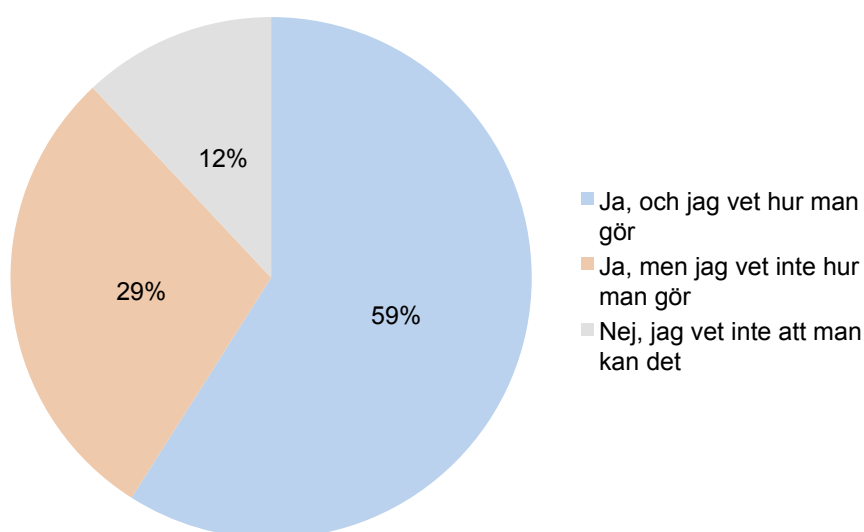
Enbart de som svarade "ja" på frågan innan fick möjlighet att besvara denna fråga

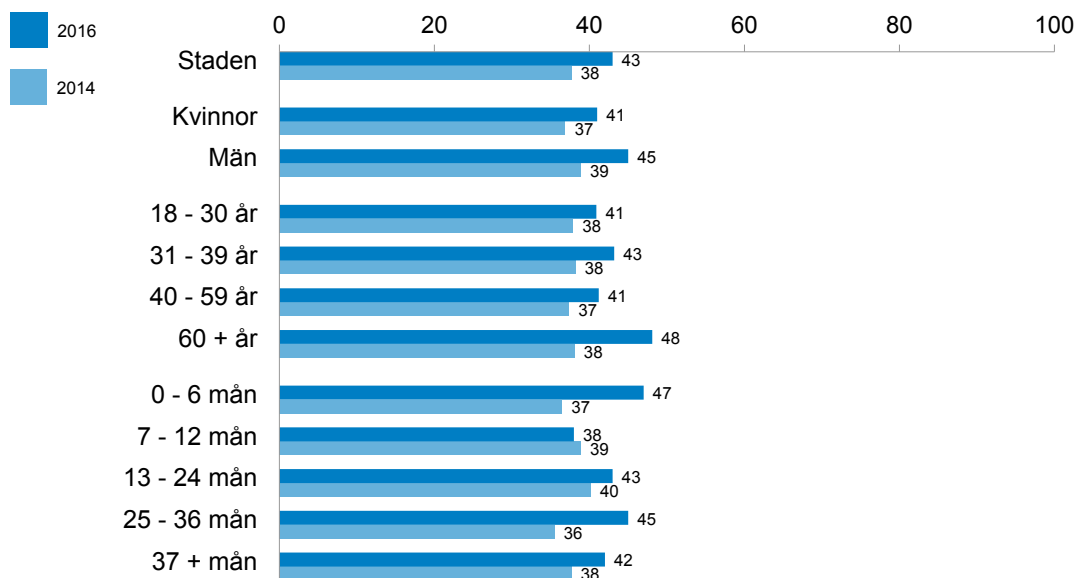
Var det senaste beslutet du fick, formulerat så att det var lätt att förstå?

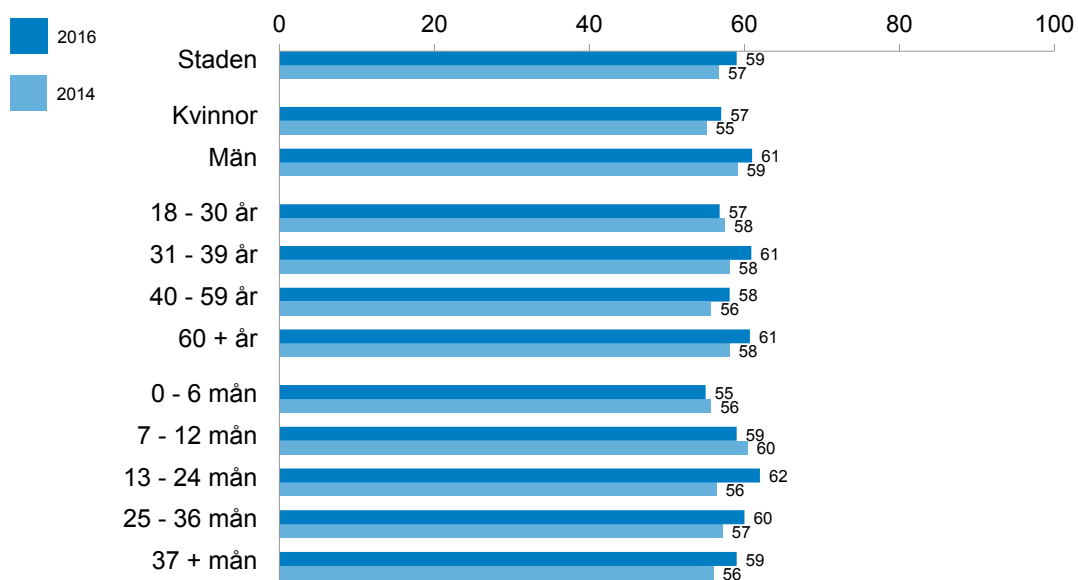
Känner du till att du kan överklaga de flesta beslut som du är missnöjd med?

**Fick du veta hur lång tid det skulle ta innan du fick ett beslut?
Andel i procent som svarat "ja"**

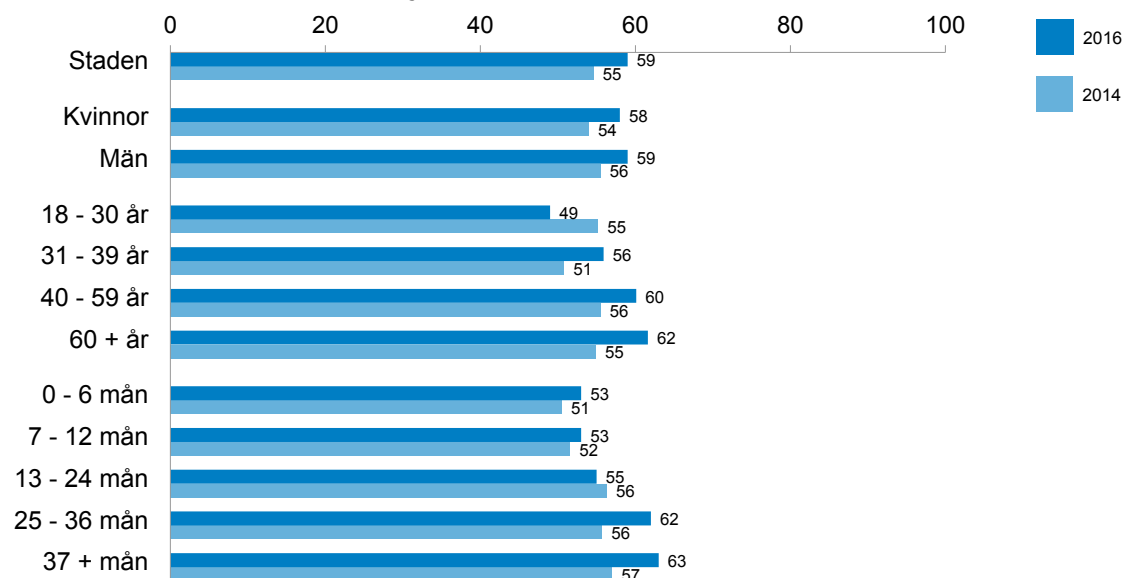

**Var det senaste beslutet du fick, formulerat så att det var lätt att förstå?
Andel i procent som svarat "ja"**

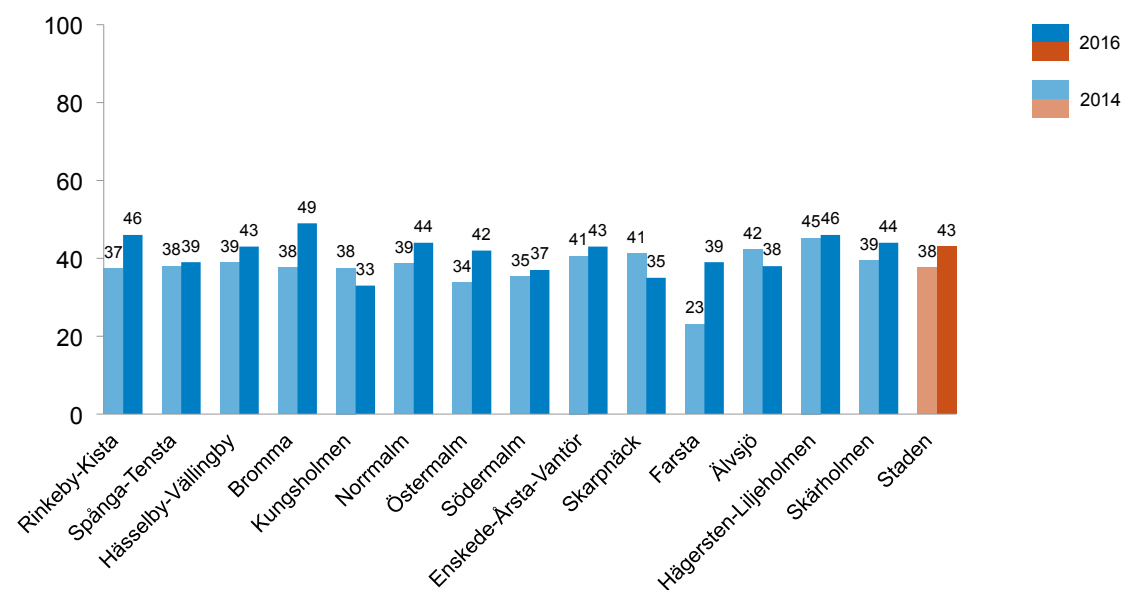
Känner du till att du kan överklaga de flesta beslut som du är missnöjd med?

Andel i procent som svarat "ja"

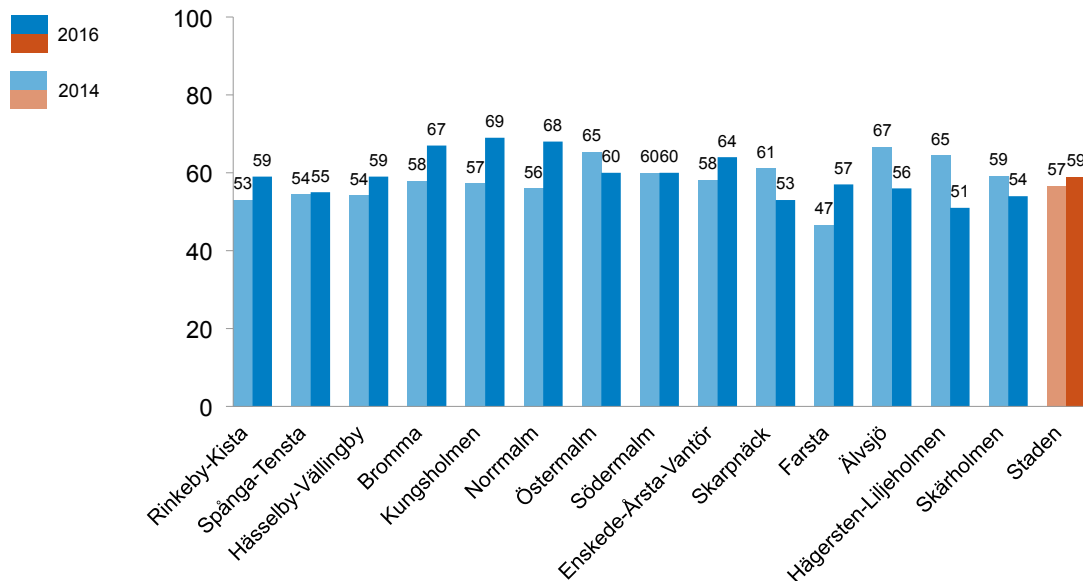
Fick du veta hur lång tid det skulle ta innan du fick ett beslut?

Andel i procent som svarat "ja"

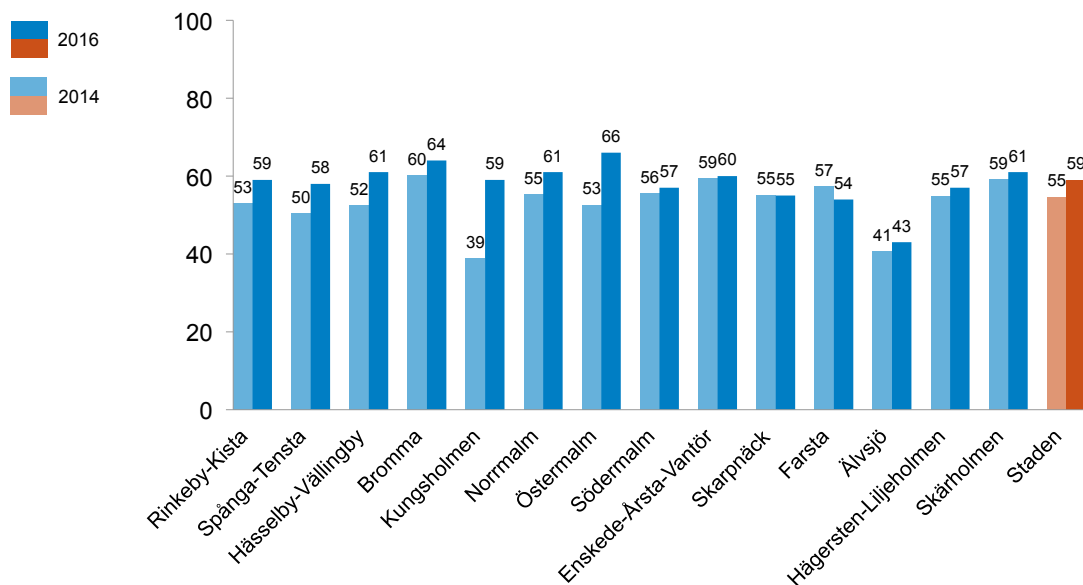
Var det senaste beslutet du fick, formulerat så att det var lätt att förstå?

Andel i procent som svarat "ja"

Känner du till att du kan överklaga de flesta beslut som du är missnöjd med?

Andel i procent som svarat "ja"

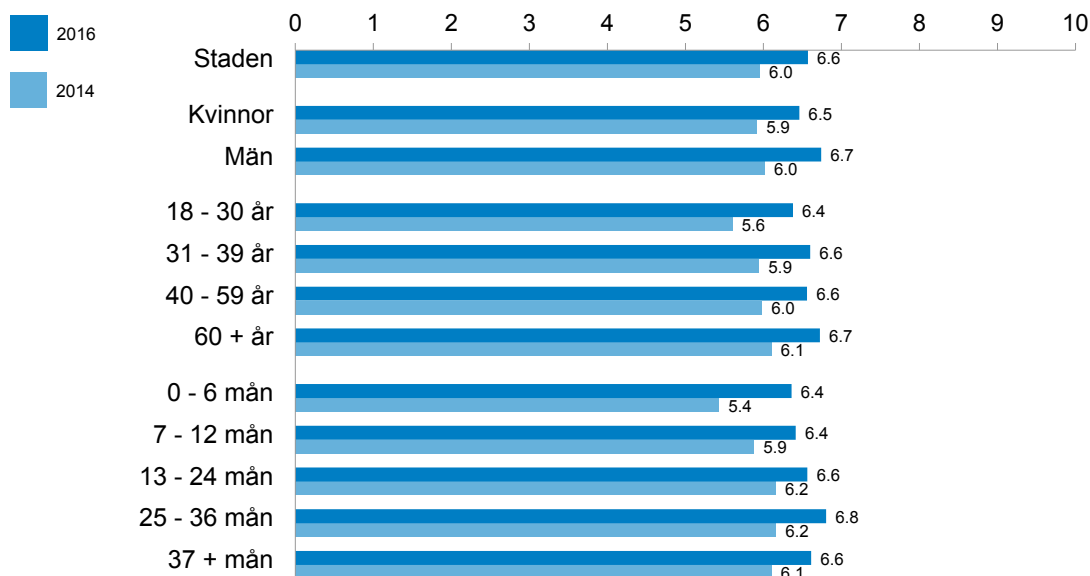
Generellt betyg

Det generella betyget utgår från medelvärdet på frågan: *Om du skulle sätta betyg på oss – vilket skulle det bli?* Svarsalternativen gick från 1-10 där 10 var högsta betyg och har sedan sammanställs till ett medelvärde. Staden som helhet har betyget 6,6 vilket är högre jämfört med 2014 då betyget var 6,0.

Män ger ett högre betyg än kvinnor (6,7 för män och 6,5 för kvinnor) och äldre ger ett högre betyg än yngre. De med kortare aktualitet för ekonomiskt bistånd (0-6 månader samt 7-12 månader) har angett lägst betyg (6,4), medan personer som varit aktuella under en längre period (13-24 månader samt 25-36 månader) angett ett högre betyg (6,6 respektive 6,8). Utvecklingen är däremot inte linjär – de som varit aktuella för ekonomiskt bistånd under 36 månader eller mer anger ett aningen lägre betyg (6,6). Samtliga mönster – för både könstillhörighet, ålder och biståndstid – stämmer överens med resultatet för 2014 års undersökning.

Uppdelat på stadsdelsförvaltning så återfinns högst betyg i Rinkeby-Kista (7,2), Norrmalm och Enskede-Årsta-Vantör (båda med ett betyg om 7,0). Lägst betyg har Skarpnäck (6,0) följt av Södermalm, Farsta och Hägersten-Liljeholmen vilka har ett betyg på 6,1. Det finns ingen tydlig skillnad mellan inner- och ytterstad.

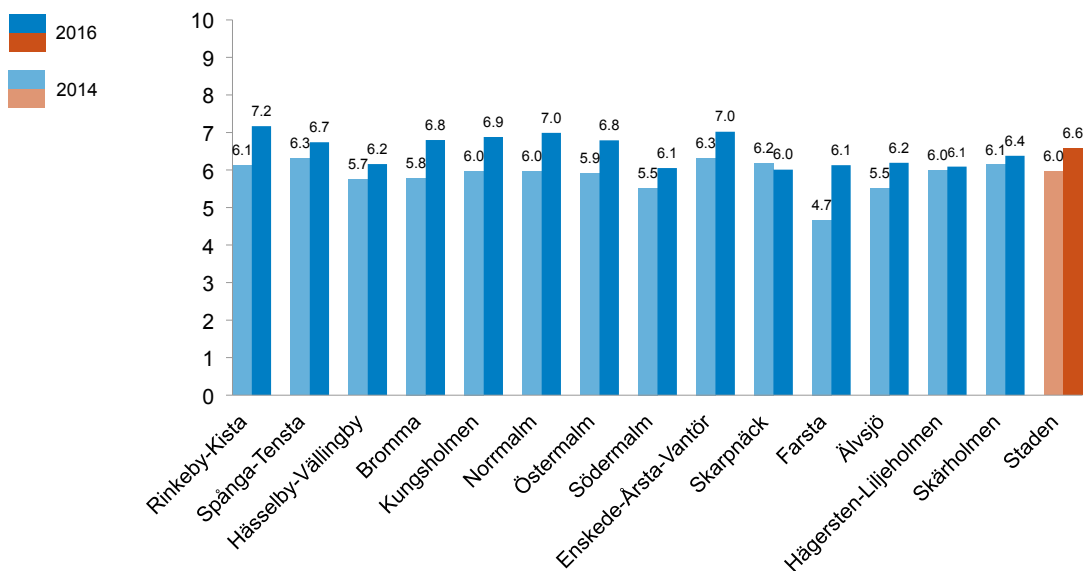
**Om du skulle sätta betyg på oss vad skulle det bli?
Medelvärde på skala 1-10**

**Stadens
generella betyg är**

6.6

**Om du skulle sätta betyg på oss vad skulle det bli?
Medelvärde på skala 1-10**

Diskriminering

Frågan om diskriminering är ny för 2016 års enkät och två frågor ställs på området; *Upplever du att du under det senaste året har blivit diskriminerad i kontakten med din handläggare?* och *Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?*

På frågan om personen upplever sig diskriminerad i kontakten med handläggaren har 15 procent svarat ”Ja”, 74 procent svarat ”Nej” och 11 procent svarat ”Vet ej”. En tydlig majoritet har därmed inte rapporterat att de upplevt sig diskriminerade i kontakt med handläggaren.

I jämförelse mellan olika grupper framkommer vissa skillnader: Män uppger i marginellt högre utsträckning att de upplevt sig diskriminerade (16 procent av männen jämfört med 15 procent av kvinnorna). Tydligare är skillnaden utifrån ålder; yngre uppger i högre utsträckning än äldre att de upplevt sig diskriminerade och ju längre tid personen varit aktuell för ekonomiskt bistånd ju lägre andel uppger sig blivit diskriminerade (som i tidigare fall är denna utveckling inte linjär; gruppen som varit aktuella för ekonomiskt bistånd under 36 månader eller mer uppger aningen högre grad av diskriminering).

Uppdelat på stadsdelsförvaltning finns de högsta nivåerna av upplevd diskriminering i Skarpnäck (24 procent), Kungsholmen och Hägersten-Liljeholmen (båda 19 procent). Lägst nivåer finns på Östermalm (8 procent) och Norrmalm (11 procent). Nivåerna av upplevd diskriminering är sammantaget lägre i innerstaden.

Till frågan *Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?* finns sju olika svarsalternativ: *För att jag är kvinna/man (kön), För att jag känner mig som kvinna/man/annat fast jag är född som man/kvinna, För att jag kommer från ett annat land, För att jag tror på en gud eller liknande, För att jag har en funktionsnedsättning, För att jag är/blur kär i eller vill ha sex med någon av samma kön som jag själv samt För att jag är ung eller för att jag är gammal (ålder).*

Mest vanligt är att personer uppger att de blivit diskriminerade till följd av att de kommer från annat land (44 procent uppger detta som orsak), följt av funktionshinder (27 procent) och könstillhörighet (16 procent). Att diskrimineringen orsakats av att personen kommer från ett annat land är också det vanligaste svaret när resultatet delas upp på stadsdelsförvaltning. Vissa förvaltningar avviker dock från detta mönster: För socialförvaltningen är könstillhörighet den vanligaste diskrimineringsgrunden medan för Kungsholmen, Norrmalm, Östermalm och Skarpnäck är funktionsnedsättning det mest vanliga

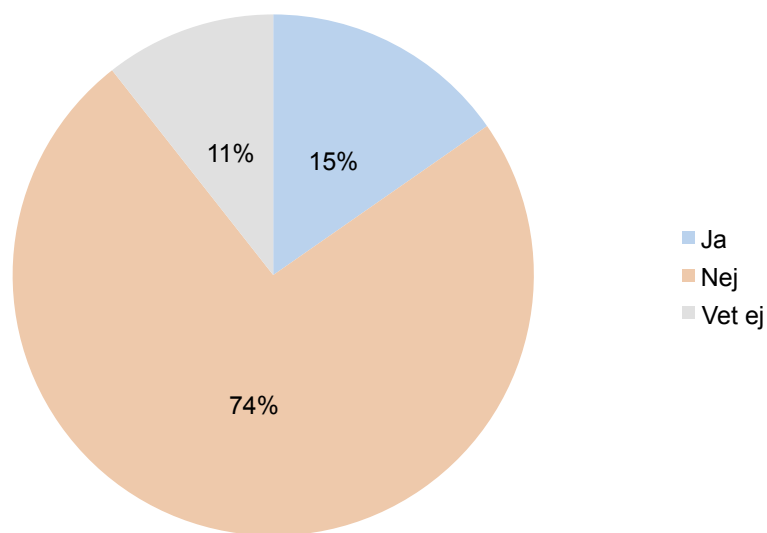
svaret.

Uppdelat på könstillhörighet så är *För att jag kommer från ett annat land* den vanligaste orsaken för både män och kvinnor, 38 procent av männen uppger detta som orsak jämfört med 49 procent för kvinnorna. Funktionsnedsättning är den andra vanligast orsaken, vilken uppges av 27 procent av männen respektive 26 procent av kvinnorna. Ålder är den diskrimineringsgrund som skiljer sig mellan kvinnor och män, 22 procent av männen uppger ålder som orsak till diskriminering medan motsvarande siffra för kvinnorna är 12 procent. Kön som diskrimineringsgrund uppges av en högre andel kvinnor än män (18 procent för kvinnor och 15 procent för män)
Saknas inte huruvida diskriminering på grund av könstillhörighet skiljer sig mellan män och kvinnor?

Grund för diskriminering varierar också beroende på de svarandes ålder. Det är betydligt vanligare att yngre uppger könstillhörighet som grund för diskriminering jämfört med äldre. Det är vanligare att yngre uppger att orsaken till diskriminering är att de kommer från annat land, jämfört äldre. För funktionsnedsättning är relationen den motsatta: äldre uppger i högre utsträckning än yngre att de blivit diskriminerade till följd av funktionsnedsättning. För övriga diskrimineringsgrunder är skillnader mellan åldergrupperna mycket små eller utan tydlig riktning.

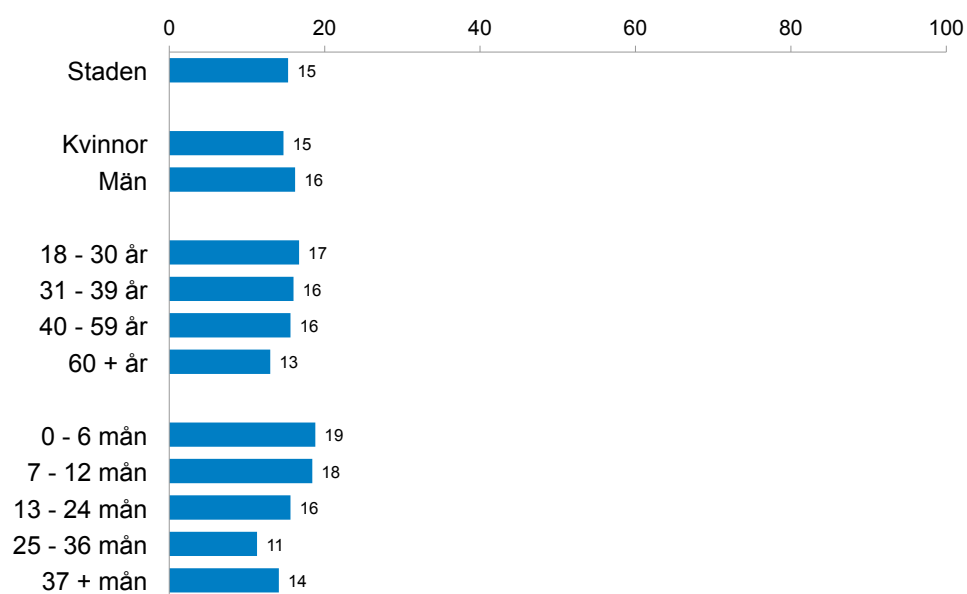
För biståndstid så är det mer vanligt bland personer med lång aktualitet för ekonomiskt bistånd, att diskrimineringen grundar sig i att personen kommer från ett annat land. Även funktionsnedsättning som grund för diskriminering ökar med längre biståndstid. Diskrimineringsgrunden att personen tror på en gud eller liknande är mer vanligt bland de med kortare biståndstid. För övriga diskrimineringsgrunder är skillnader mellan åldergrupperna mycket små eller utan tydlig riktning.

Upplever du att du under det senaste året har blivit diskriminerad i kontakten med din handläggare?

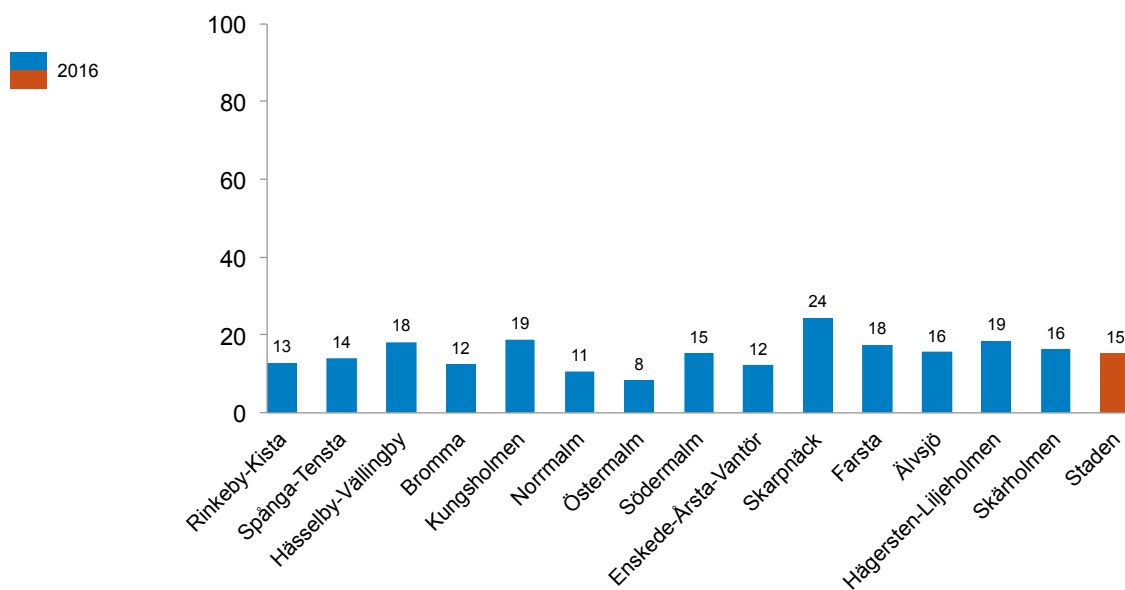

Upplever du att du under det senaste året har blivit diskriminerad i kontakten med din handläggare?

Andel i procent som svarat "ja"

Upplever du att du under det senaste året har blivit diskriminerad i kontakten med din handläggare?
Andel i procent som svarat "ja"

Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?

	<i>Socialförvaltningen</i>	<i>Rinkeby-Kista</i>	<i>Spånga-Tensta</i>	<i>Hässelby-Vällingby</i>	<i>Bromma</i>	<i>Kungsholmen</i>	<i>Norrmalm</i>	<i>Östermalm</i>
För att jag är kvinna/man (kön)	34%	19%	17%	10%	6%	0%	23%	25%
För att jag känner mig som kvinna/man/ annat fast jag är född som man/kvinna	4%	8%	0%	1%	0%	0%	0%	0%
För att jag kommer från ett annat land	21%	55%	40%	51%	25%	13%	23%	25%
För att jag tror på en gud eller liknande	22%	21%	24%	6%	6%	0%	0%	25%
För att jag har en funktionsnedsättning	9%	19%	23%	27%	15%	74%	30%	75%
För att jag är/blir kär i eller vill ha sex med någon av samma kön som jag själv	0%	8%	0%	2%	0%	0%	0%	0%
För att jag är ung eller för att jag är gam- mal (ålder)	14%	16%	7%	21%	7%	0%	47%	25%

Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?

	<i>Södermalm</i>	<i>Enskede-Årsta-Vantör</i>	<i>Skarpnäck</i>	<i>Farsta</i>	<i>Älvsjö</i>	<i>Hägersten-Liljeholmen</i>	<i>Skärholmen</i>	<i>Staden</i>
För att jag är kvinna/man (kön)	19%	16%	17%	15%	11%	15%	19%	16%
För att jag känner mig som kvinna/man/ annat fast jag är född som man/kvinna	0%	6%	2%	3%	0%	3%	3%	3%
För att jag kommer från ett annat land	34%	54%	37%	40%	66%	33%	53%	44%
För att jag tror på en gud eller liknande	3%	13%	8%	6%	0%	7%	19%	12%
För att jag har en funktionsnedsättning	31%	26%	44%	28%	55%	29%	16%	27%
För att jag är/blir kär i eller vill ha sex med någon av samma kön som jag själv	8%	4%	3%	6%	0%	4%	0%	3%
För att jag är ung eller för att jag är gam- mal (ålder)	24%	22%	24%	16%	0%	11%	7%	16%

Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?

Tabellförklaring: uppdelat könstillhörighet

	Kvinna	Man
För att jag är kvinna/man (kön)	18%	15%
För att jag känner mig som kvinna/man/annat fast jag är född som man/kvinna	3%	3%
För att jag kommer från ett annat land	49%	38%
För att jag tror på en gud eller liknande	12%	13%
För att jag har en funktionsnedsättning	26%	27%
För att jag är/blir kär i eller vill ha sex med någon av samma kön som jag själv	2%	5%
För att jag är ung eller för att jag är gammal (ålder)	12%	22%

Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?

Tabellförklaring: uppdelat på ålder

	18 - 30	31 - 39	40 - 59	60 +
För att jag är kvinna/man (kön)	21%	17%	17%	11%
För att jag känner mig som kvinna/man/annat fast jag är född som man/kvinna	0%	2%	4%	3%
För att jag kommer från ett annat land	39%	36%	45%	52%
För att jag tror på en gud eller liknande	11%	14%	12%	13%
För att jag har en funktionsnedsättning	19%	29%	27%	27%
För att jag är/blir kär i eller vill ha sex med någon av samma kön som jag själv	4%	5%	3%	1%
För att jag är ung eller för att jag är gammal (ålder)	23%	10%	14%	29%

Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?

Tabellförklaring: uppdelat biståndstid, månader

	0 - 6	7 - 12	13 - 24	25 - 36	37 +
För att jag är kvinna/man (kön)	21%	22%	12%	21%	13%
För att jag känner mig som kvinna/man/annat fast jag är född som man/kvinna	3%	3%	1%	3%	4%
För att jag kommer från ett annat land	52%	49%	40%	34%	39%
För att jag tror på en gud eller liknande	16%	8%	10%	5%	14%
För att jag har en funktionsnedsättning	20%	24%	18%	36%	33%
För att jag är/blir kär i eller vill ha sex med någon av samma kön som jag själv	2%	3%	2%	6%	4%
För att jag är ung eller för att jag är gammal (ålder)	11%	23%	17%	20%	16%

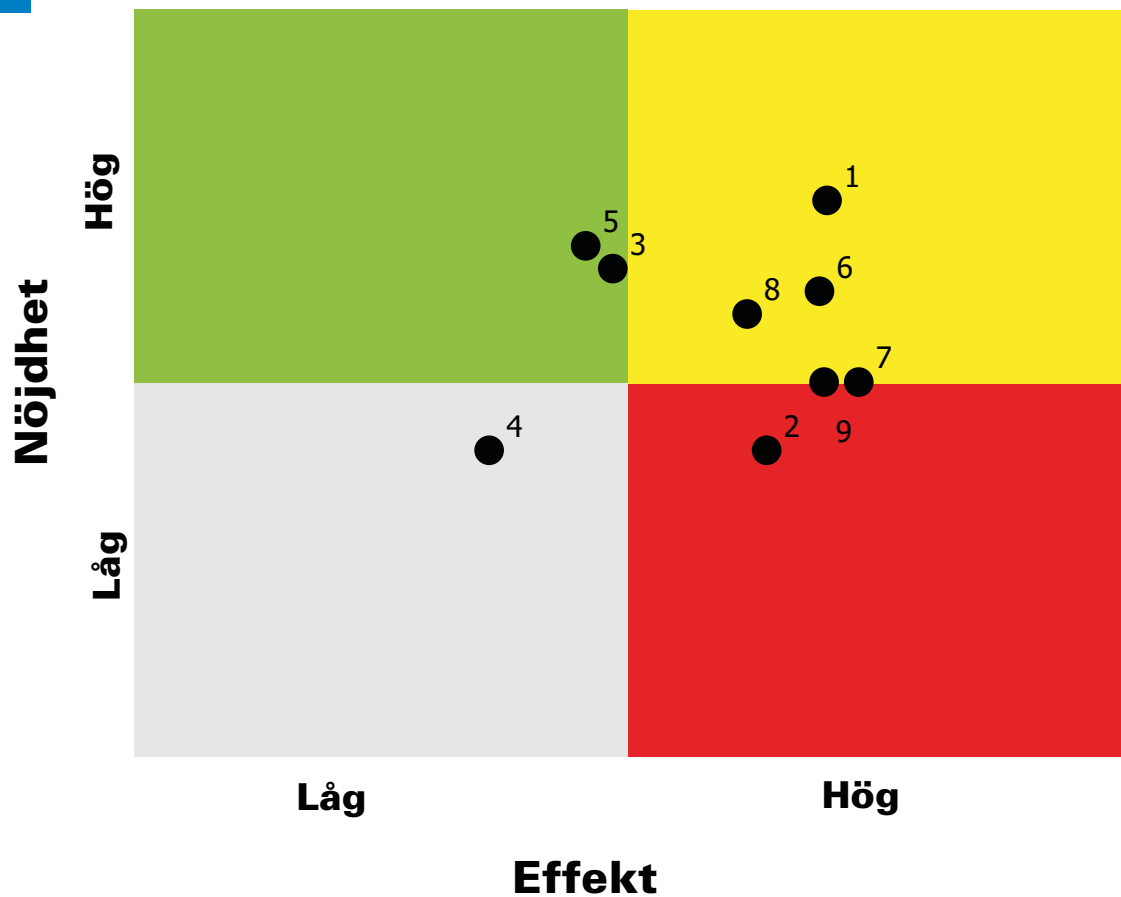
Korrelationsmatris

För att även ge en bild av hur viktiga de olika frågorna i undersökningen är för de personer som undersökningen berör så har Enkätfabriken genomfört en statistisk sambandsanalys där sambandet mellan resultatet på varje fråga i undersökningen och resultatet på den generella nöjdhetsfrågan som använts har mätts. Resultatet av denna analys kan utläsas i matrisen på nästa sida. Matrisen är upplagd som så att ju högre nöjdheten med en fråga är desto högre upp hamnar frågan. Dessutom placeras frågan längre åt höger ju starkare samband med den övergripande nöjdheten den har.

Matrisen är indelad i fyra olika fält. Det gula fältet innehåller de frågor där nöjdheten är god och effekten på den generella nöjdheten är hög. Dessa bör man försök utveckla och förbättra ytterligare om så är möjligt. I det gröna fältet återfinns de frågor där nöjdheten är god men effekten på den generella nöjdheten låg. Dessa frågor bör man sträva efter att bevara på en god nivå.

Det röda fältet innehåller de frågor där nöjdheten är låg och effekten på generell nöjdhet tydlig. Dessa frågor bör man prioritera att arbeta med att förbättra för att få en ökad nöjdhet överlag. Det gråa fältet innehåller de frågor där nöjdheten är låg och effekten på den generella nöjdheten låg. Dessa frågor bör man sträva efter att förbättra men de är inte prioriterade.

Som kan utläsas i matrisen så har flera frågor i undersökningen en tydlig koppling till den generella nöjdheten. Tydligast är sambandet när det gäller synen på om respondenterna upplever att de får det stöd de behöver från sin handläggare samt om deras handläggare tar hänsyn till deras synpunkter.

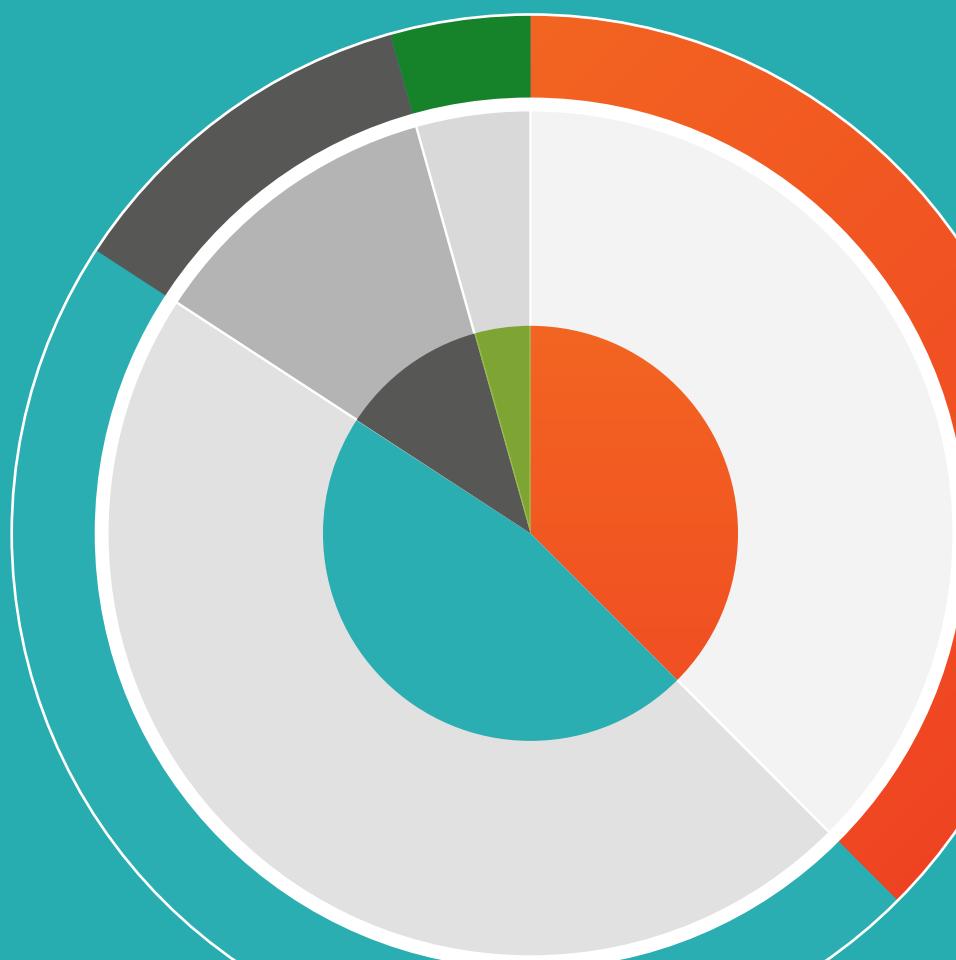
1. Min handläggare bemöter mig på ett respektfullt sätt.
2. Det är lätt att nå min handläggare
3. Jag förstår den information jag får om mitt ärende (gäller ej beslut).
4. Om jag är missnöjd så vet jag hur jag ska lämna synpunkter.
5. Jag får veta vad som förväntas av mig för att ha rätt till bistånd.
6. Jag upplever att min handläggare har tillräcklig kunskap för sitt arbete.
7. Jag tycker att jag får det stöd jag behöver från min handläggare.
8. Jag får komma till tals i frågor som rör mitt ärende.
9. Min handläggare tar hänsyn till mina synpunkter.

Enkätundersökning

Ekonomiskt bistånd Stockholms stad

januari 2017

Genomförd av Enkätfabriken

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund	3
1.1.	Syfte	3
2.	Metod	4
2.1.	Målgrupp	4
2.2.	Urval	4
2.3.	Datainsamling	4
2.4.	Databearbetning	4
3.	Svarsfrekvens	6
3.1.	Bortfall	6
4.	Bilaga	8

1. Bakgrund

Enkätfabriken har på uppdrag av socialförvaltningen genomfört en undersökning om hur klienter upplever att hanteringen av ekonomiskt bistånd sköts i Stockholms stad. Totalurvalet bestod av personer som vid tidpunkten för undersökningen var aktuella i något ärende kring ekonomiskt bistånd.

Datainsamlingen genomfördes i form av en pappersenkät. Enkäten skickades tillsammans med ett försättsblad, vilket också innehöll information om möjligheten att besvara enkäten på internet (en webbenkät). Enkäten, som tagits fram i samverkan med stadsdelsförvaltningarna, omfattade 17 frågor. Det första utskicket gjordes den 1 augusti 2016. Påminnelser skickades även ut den 24 augusti, 12 september och 3 oktober.

1.1. Syfte

Syftet med undersökningen var att sammanställa klienternas upplevelser angående ekonomiskt bistånd samt att kartlägga eventuella skillnader och likheter mellan de olika stadsdelsförvaltningarna. Syftet var även att åskådliggöra vilka faktorer av arbetet med ekonomiskt bistånd som är av störst betydelse för klienternas övergripande upplevelser av hur väl arbetet fungerar.

2. Metod

2.1. Målgrupp

Målgruppen för undersökningen var samtliga personer aktuella för ekonomiskt bistånd den 9 juni 2016 i Stockholms stad. Totalt omfattade detta 8 102 personer fördelat över samtliga 14 stadsdelar samt Enheten för hemlösa (bland dessa saknade 334 ändamålsenliga adresser). Eftersom att personer utan ändamålsenlig adress är begränsade till antalet kan enkäten ändå beskrivas som en totalundersökning.

2.2. Urval

Urvalet tillhandahölls av Stockholms stad.

2.3. Datainsamling

Datainsamling gjordes huvudsakligen i form av pappersenkäter. Respondenten hade även möjlighet att besvara enkäten via en webbenkät, vilken fanns tillgänglig i Enkätfabrikens egna webbenkät-verktyg. Inloggningsuppgifter samt instruktioner för att genomföra undersökningen på internet följde med pappersenkäten. Enkätfabriken anlidade Printhuset för tryckning och utskrift av enkäterna.

Det genomfördes tre påminnelseutskick under insamlingsperioden. Dessa påminnelseutskick gick till de respondenter som vid tidpunkten för respektive påminnelse ännu inte hade besvarat enkäten.

Stockholms stad fick löpande rapportering över inkomna svar och bortfall.

2.4. Databearbetning

Inkomna pappersenkäter skannades in av företaget DokumentKompetens. Om samma person skickat in flera enkäter, vilket kan uppstå om påminnelseutskicket gått iväg innan respondentens svar registrerats, räknades den senast inkomna enkäten.

Varje enkät var markerad med en speciell kod för att kunna matcha enkäten mot nödvändig bakgrundsinformation samt kontrollera att samma respondent inte besvarat både pappersenkäten och webbenkäten. Om så var fallet räknades pappersenkäten.

FELKODER

Undersökningen bestod enbart av envalsfrågor. De tillfällen då flera alternativ angavs på samma fråga eller då det av annan anledning inte fungerade att skanna in svaret, angavs detta med felkoden 99.

På de frågor där ett svar förväntades men uteblev, angavs felkoden 999.

VIKTNING

Totalresultatet viktades för att bättre representera urvalet. Viktning har skett på stadsdelsförvaltning och kön. Tabellen nedan redovisar hur stor andel respektive kön per förvaltning hade i urvalet och i resultatet samt vilken vikt som tilldelats denna.

	Kön	skickade	andel	svar	andel	vikt
Socialförvaltningen	Kvinna	106	1%	46	1%	0.84
	Man	322	4%	100	3%	1.08
Rinkeby-Kista	Kvinna	815	10%	319	10%	0.91
	Man	451	6%	149	5%	1.17
Spånga-Tensta	Kvinna	534	7%	235	8%	0.94
	Man	270	3%	73	2%	1.21
Hässelby-Vällingby	Kvinna	506	6%	252	8%	0.92
	Man	340	4%	113	4%	1.19
Bromma	Kvinna	188	2%	72	2%	0.88
	Man	156	2%	59	2%	1.13
Kungsholmen	Kvinna	56	1%	16	1%	0.87
	Man	83	1%	19	1%	1.12
Norrmalm	Kvinna	48	1%	21	1%	0.89
	Man	72	1%	18	1%	1.15
Östermalm	Kvinna	58	1%	22	1%	0.88
	Man	72	1%	20	1%	1.14
Södermalm	Kvinna	214	3%	79	3%	0.86
	Man	316	4%	99	3%	1.11
Enskede-Årsta-Vantör	Kvinna	641	8%	293	9%	0.89
	Man	502	6%	190	6%	1.15
Skarpnäck	Kvinna	252	3%	104	3%	0.90
	Man	204	3%	76	2%	1.16
Farsta	Kvinna	328	4%	129	4%	0.88
	Man	316	4%	114	4%	1.14
Älvsjö	Kvinna	73	1%	31	1%	0.90
	Man	70	1%	22	1%	1.16
Hägersten-Liljeholmen	Kvinna	212	3%	73	2%	0.87
	Man	255	3%	82	3%	1.13
Skärholmen	Kvinna	415	5%	199	6%	0.93
	Man	227	3%	80	3%	1.19

3. Svarsfrekvens

Urvalet bestod av 8102 personer fördelat över samtliga 14 stadsdelar samt Enheten för hemlösa. Totalt inkom 3105 enkäter, vilket motsvarade en svarsfrekvens om 38 procent.

	Skickade	Inkomna	Svarsfrekvens
Socialförvaltningen	428	146	34%
Rinkeby-Kista	1266	468	37%
Spånga-Tensta	804	308	38%
Hässelby-Vällingby	846	365	43%
Bromma	344	131	38%
Kungsholmen	139	35	25%
Norrmalm	120	39	33%
Östermalm	130	42	32%
Södermalm	530	178	34%
Enskede-Årsta-Vantör	1143	483	42%
Skarpnäck	456	180	39%
Farsta	644	243	38%
Älvsjö	143	53	37%
Hägersten-Liljeholmen	467	155	33%
Skärholmen	642	279	43%
Totalt	8102	3105	38%

3.1. Bortfall

Två typer av bortfall redovisas i den här rapporten. Individbortfall innebär det bortfall av respondenter som borde ha deltagit i undersökningen, medan Internt bortfall inkluderar enskilt obesvarade frågor i undersökningen.

INDIVIDBORTFALL

Redovisas i bilaga 4.

INTERNT BORTFALL

Det totala interna bortfallet i undersökningen är 3,5 procent. Internt bortfall per fråga redovisas i bilaga 4.

	Kön	Skickade	Inkomna	Svarsfrekvens
Socialförvaltningen	Kvinna	106	46	43%
	Man	322	100	31%
Rinkeby-Kista	Kvinna	815	319	39%
	Man	451	149	33%
Spånga-Tensta	Kvinna	534	235	44%
	Man	270	73	27%
Hässelby-Vällingby	Kvinna	506	252	50%
	Man	340	113	33%
Bromma	Kvinna	188	72	38%
	Man	156	59	38%
Kungsholmen	Kvinna	56	16	29%
	Man	83	19	23%
Norrholm	Kvinna	48	21	44%
	Man	72	18	25%
Östermalm	Kvinna	58	22	38%
	Man	72	20	28%
Södermalm	Kvinna	214	79	37%
	Man	316	99	31%
Enskede-Årsta-Vantör	Kvinna	641	293	46%
	Man	502	190	38%
Skarpnäck	Kvinna	252	104	41%
	Man	204	76	37%
Farsta	Kvinna	328	129	39%
	Man	316	114	36%
Älvsjö	Kvinna	73	31	42%
	Man	70	22	31%
Hägersten-Liljeholmen	Kvinna	212	73	34%
	Man	255	82	32%
Skärholmen	Kvinna	415	199	48%
	Man	227	80	35%
Totalt	Kvinna	4446	1891	43%
	Man	3656	1214	33%

4. Bilaga

Bilaga 1: missivbrev

Bilaga 2: pappersenkät

Bilaga 3: bortfall

Sista påminnelse. Vi önskar ditt svar så snart som möjligt!

Enkät ekonomiskt bistånd

Hej,

För att förbättra vår service och bemötande vill vi veta hur du upplevde kontakten med stadsdelsförvaltningen och ber dig därför att fylla i den medföljande enkäten. Du får denna enkät eftersom du varit aktuell för ekonomiskt bistånd under 2016. Medverkan är frivillig. Enkäten är två sidor lång och tar ca 3 minuter att fylla i. Glöm inte att posta enkäten i det medföljande frankerade kuvertet.

Om du hellre vill fylla i enkäten på internet så går du in på www.enkatfabriken.se/stockholm och fyller i din personliga kod.

Din kod är: XXXXXX

Vi är mycket tacksamma om du tar dig tid att fylla i enkäten, svaren kommer att användas till att förbättra vårt arbete med ekonomiskt bistånd – ditt svar behövs!

Dina uppgifter behandlas anonymt

Dina svar görs **anonyma** och kommer inte kunna härledas tillbaks till dig som person. Vill du veta mer om hur dina svar hanteras, läs mer på nästa sida.

Tack för ditt svar!

Christina Grönberg
Enhetschef

Information om hur uppgifterna kommer att användas

Enkätfabriken AB utför undersökningen åt Stockholms stad. När dina svar har kommit in avidentifieras samtliga uppgifter. Det betyder att de inte kan kopplas tillbaka till dig som person. Sedan bearbetas de maskinellt tillsammans med uppgifter som finns i våra register. Det gäller uppgifter om till exempel kön och ålder. Med hjälp av detta kan vi korta ner enkäten så att du slipper besvara fler frågor än nödvändigt.

Resultaten av alla inkomna svar sammanställs i rapporter som endast presenteras på *gruppnivå*, så att ingen enskild individ kan urskiljas. Alltså kommer ingen koppling att kunna göras till dig som individ. Ingen handläggare kommer att kunna ta del av enskilda individers uppgifter.

Frågor?

Har du frågor om anonymitet och hanteringen av enkäter är du välkommen att kontakta Enkätfabriken på tel 020 - 12 10 28 eller e-post: support@enkatfabriken.se

Koden på din enkät används för att påminnelser skall kunna skickas till enbart de som inte svarat.

Bilaga 2

1. BEMÖTANDE OCH TILLGÄNGLIGHET

	Stämmer mycket bra	Stämmer bra	Varken eller	Stämmer inte så bra	Stämmer inte alls
a. Min handläggare bemöter mig på ett respektfullt sätt	☐	☐	☐	☐	☐
b. Det är lätt att nå min handläggare	☐	☐	☐	☐	☐

2. TYDLIGHET OCH KOMPETENS

	Stämmer mycket bra	Stämmer bra	Varken eller	Stämmer inte så bra	Stämmer inte alls
a. Jag förstår den information jag får om mitt ärende (gäller ej beslut)	☐	☐	☐	☐	☐
b. Om jag är missnöjd så vet jag hur jag ska lämna synpunkter	☐	☐	☐	☐	☐
c. Jag får veta vad som förväntas av mig för att ha rätt till bistånd	☐	☐	☐	☐	☐
d. Jag upplever att min handläggare har tillräcklig kunskap för sitt arbete	☐	☐	☐	☐	☐
e. Jag tycker att jag får det stöd jag behöver från min handläggare	☐	☐	☐	☐	☐

3. DELAKTIGHET

	Stämmer mycket bra	Stämmer bra	Varken eller	Stämmer inte så bra	Stämmer inte alls
a. Jag får komma till tals i frågor som rör mitt ärende	☐	☐	☐	☐	☐
b. Min handläggare tar hänsyn till mina synpunkter	☐	☐	☐	☐	☐

4. RÄTTSSÄKERHET

a. Fick du veta hur lång tid det skulle ta innan du fick ett beslut?

☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej

Om Ja på fråga a, fick du också beslutet inom den tiden?

☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej

b. Var det senaste beslutet du fick formulerat så att det var lätt att förstå?

☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej ☐ Ej fått något beslut än

c. Känner du till att du kan överklaga de flesta beslut du är missnöjd med?

☐ Ja, och jag vet hur man gör ☐ Ja, men jag vet inte hur man gör
☐ Nej, jag vet inte att man kan det

Bilaga 2

5. DISKRIMINERING

Diskriminering är när du blir behandlad på ett annat sätt än vad andra blir av personalen. Till exempel illabehandlad/kränkt på grund av en funktionsnedsättning eller på grund av din ålder eller ditt kön.

a. Upplever du att du under det senaste året har blivit diskriminerad i kontakten med din handläggare?

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Vet ej

Om Ja på fråga a, vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad? (Du kan välja mer än ett alternativ)

- ☐ För att jag är kvinna/man (kön)
- ☐ För att jag känner mig som kvinna/man/annat fast jag är född som man/kvinna
- ☐ För att jag kommer från ett annat land
- ☐ För att jag tror på gud eller liknande
- ☐ För att jag har en funktionsnedsättning
- ☐ För att jag är/blr kär i eller vill ha sex med någon av samma kön som jag själv
- ☐ För att jag är ung eller för att jag är gammal (ålder)

6. Om du skulle sätta betyg på oss – vilket skulle det bli?

Mycket
dåligt

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Mycket
bra

10

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

7. Övriga synpunkter

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

Bilaga 2

8. DISKRIMINERING

Diskriminering är när du blir behandlad på ett annat sätt än vad andra blir av personalen. Till exempel illabehandlad/kränkt på grund av en funktionsnedsättning eller på grund av din ålder eller ditt kön.

a. Upplever du att du under det senaste året har blivit diskriminerad i kontakten med din handläggare?

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Vet ej

Om Ja på fråga a, vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad? (Du kan välja mer än ett alternativ)

- ☐ För att jag är kvinna/man (kön)
- ☐ För att jag känner mig som kvinna/man/annat fast jag är född som man/kvinna
- ☐ För att jag kommer från ett annat land
- ☐ För att jag tror på gud eller liknande
- ☐ För att jag har en funktionsnedsättning
- ☐ För att jag är/blr kär i eller vill ha sex med någon av samma kön som jag själv
- ☐ För att jag är ung eller för att jag är gammal (ålder)

9. Om du skulle sätta betyg på oss – vilket skulle det bli?

Mycket
dåligt

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Mycket
bra

10

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

10. Övriga synpunkter

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

INDIVIDBORTFALL

	Antal
Antal i urval	8102
Antal svar	3105
Antal ingen uppgift	4663
Bortfall	334
Adress okänd	57
Postretur (information saknas)	203
Flyttat, eftersändning saknas	41
Vägran	14
Annat	19
Ej urvalsram	2
Avliden	2

INTERNT BORTFALL

Fråge-ID	Fråga	Internt bortfall
q_1_1	Min handläggare bemöter mig på ett respektfullt sätt	3.2%
q_1_2	Det är lätt att nå min handläggare	9.3%
q_2_1	Jag förstår den information jag får om mitt ärende (gäller ej beslut)	0.4%
q_2_2	Om jag är missnöjd så vet jag hur jag ska lämna synpunkter	0.5%
q_2_3	Jag får veta vad som förväntas av mig för att ha rätt till bistånd	0.5%
q_2_4	Jag upplever att min handläggare har tillräcklig kunskap för sitt arbete	0.5%
q_2_5	Jag tycker att jag får det stöd jag behöver från min handläggare	0.5%
q_3_1	Jag får komma till tals i frågor som rör mitt ärende	0.5%
q_3_2	Min handläggare tar hänsyn till mina synpunkter	0.3%
q_4	Fick du veta hur lång tid det skulle ta innan du fick ett beslut?	0.7%
q_4b	Fick du också beslutet inom den tiden?	0.4%
q_4c	Var det senaste beslutet du fick formulerat så att det var lätt att förstå?	0.4%
q_4d	Känner du till att du kan överklaga de flesta beslut du är missnöjd med?	1.3%
q5a	Upplever du att du under det senaste året har blivit diskriminerad i kontakten med din handläggare?	0.6%
q5ja_1	För att jag är kvinna/man (kön) - Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?	0.0%
q5ja_2	För att jag känner mig som kvinna/man/annat fast jag är född som man/kvinna - Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?	0.0%
q5ja_3	För att jag kommer från ett annat land - Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?	0.0%
q5ja_4	För att jag tror på en gud eller liknande - Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?	0.0%
q5ja_5	För att jag har en funktionsnedsättning - Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?	0.0%
q5ja_6	För att jag är/blir kär i eller vill ha sex med någon av samma kön som jag själv - Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?	0.0%
q5ja_7	För att jag är ung eller för att jag är gammal (ålder) - Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?	0.0%
q_6_1	Om du skulle sätta betyg på oss – vilket skulle det bli?	0.8%
q7	Övriga synpunkter:	

ENKÄTFABRIKEN

www.enkatfabriken.se

1. BEMÖTANDE OCH TILLGÄNGLIGHET

	Stämmer mycket bra	Stämmer bra	Varken eller	Stämmer inte så bra	Stämmer inte alls
a. Min handläggare bemöter mig på ett respektfullt sätt	☐	☐	☐	☐	☐
b. Det är lätt att nå min handläggare	☐	☐	☐	☐	☐

2. TYDLIGHET OCH KOMPETENS

	Stämmer mycket bra	Stämmer bra	Varken eller	Stämmer inte så bra	Stämmer inte alls
a. Jag förstår den information jag får om mitt ärende (gäller ej beslut)	☐	☐	☐	☐	☐
b. Om jag är missnöjd så vet jag hur jag ska lämna synpunkter	☐	☐	☐	☐	☐
c. Jag får veta vad som förväntas av mig för att ha rätt till bistånd	☐	☐	☐	☐	☐
d. Jag upplever att min handläggare har tillräcklig kunskap för sitt arbete	☐	☐	☐	☐	☐
e. Jag tycker att jag får det stöd jag behöver från min handläggare	☐	☐	☐	☐	☐

3. DELAKTIGHET

	Stämmer mycket bra	Stämmer bra	Varken eller	Stämmer inte så bra	Stämmer inte alls
a. Jag får komma till tals i frågor som rör mitt ärende	☐	☐	☐	☐	☐
b. Min handläggare tar hänsyn till mina synpunkter	☐	☐	☐	☐	☐

4. RÄTTSSÄKERHET

a. Fick du veta hur lång tid det skulle ta innan du fick ett beslut?

☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej

Om Ja på fråga a, fick du också beslutet inom den tiden?

☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej

b. Var det senaste beslutet du fick formulerat så att det var lätt att förstå?

☐ Ja ☐ Nej ☐ Vet ej ☐ Ej fått något beslut än

c. Känner du till att du kan överklaga de flesta beslut du är missnöjd med?

☐ Ja, och jag vet hur man gör
☐ Nej, jag vet inte att man kan det

☐ Ja, men jag vet inte hur man gör

5. DISKRIMINERING

Diskriminering är när du blir behandlad på ett annat sätt än vad andra blir av personalen. Till exempel illabehandlad/kränkt på grund av en funktionsnedsättning eller på grund av din ålder eller ditt kön.

a. Upplever du att du under det senaste året har blivit diskriminerad i kontakten med din handläggare?

- ☐ Ja
- ☐ Nej
- ☐ Vet ej

Om Ja på fråga a, vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad? (Du kan välja mer än ett alternativ)

- ☐ För att jag är kvinna/man (kön)
- ☐ För att jag känner mig som kvinna/man/annat fast jag är född som man/kvinna
- ☐ För att jag kommer från ett annat land
- ☐ För att jag tror på gud eller liknande
- ☐ För att jag har en funktionsnedsättning
- ☐ För att jag är/blr kär i eller vill ha sex med någon av samma kön som jag själv
- ☐ För att jag är ung eller för att jag är gammal (ålder)

6. Om du skulle sätta betyg på oss – vilket skulle det bli?

Mycket
dåligt

1

2

3

4

5

6

7

8

9

Mycket
bra

10

☐☐☐☐☐☐☐☐☐☐

7. Övriga synpunkter

TACK FÖR DIN MEDVERKAN!

Justerat 2017-02-14**Åsa Lindhagen (MP) och Andréa Ström (M)****§ 13****Enkätundersökning inom ekonomiskt bistånd 2016**

Dnr 1.8.1-800/2016

Socialnämndens beslut

1. Socialnämnden godkänner anmälan av rapport om enkätundersökningen inom ekonomiskt bistånd.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för kännedom.
3. Ärendet överlämnas till stadsdelsnämnderna för kännedom.

Ärendet

Årets enkätundersökning till klienter inom ekonomiskt bistånd visar på många positiva resultat. Jämfört med mätningen år 2014 har resultatet generellt förbättrats.

Det finns skillnader inom klientgruppen, liksom 2014 visar årets enkät att män har en mer positiv upplevelse än kvinnor. Både ålder och biståndstid har en viss inverkan på resultatet; en ökad positiv inställning följer generellt med stigande ålder respektive längre biståndstid (den positiva kurvan avtar däremot för de äldsta respektive de med längst biståndstid).

Utifrån stadsdelsförvaltning återfinns inte lika tydliga skillnader mellan inner- och ytterstad i årets mätning som år 2014. Likställdheten har förbättrats då skillnaderna emellan stadsdelsförvaltningarnas resultat har minskat.

I 2016 års enkät ställs för första gången frågor om diskriminering. Det är 74 procent som svarar att de inte upplevt sig diskriminerade i kontakten med sin handläggare.

Förvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat 19 december 2016.

Beslutsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är förvaltningens. Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt förvaltningens förslag.

Vid protokollet

Sigrún Andersdóttir
Sekreterare

Handläggare
Erik Begler
Telefon: 08-508 25 619

Till
Socialnämnden
2017-01-31

Enkätundersökning inom ekonomiskt bistånd 2016

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner anmälan av rapport om enkätundersökningen inom ekonomiskt bistånd.
2. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för kännedom.
3. Ärendet överlämnas till stadsdelsnämnderna för kännedom.

Gillis Hammar
Förvaltningschef

Veronica Wolgast Karlberg
Avdelningschef

Sammanfattning

Årets enkätundersökning till klienter inom ekonomiskt bistånd visar på många positiva resultat. Jämfört med mätningen år 2014 har resultatet generellt förbättrats.

Det finns skillnader inom klientgruppen, liksom 2014 visar årets enkät att män har en mer positiv upplevelse än kvinnor. Både ålder och biståndstid har en viss inverkan på resultatet; en ökad positiv inställning följer generellt med stigande ålder respektive längre biståndstid (den positiva kurvan avtar däremot för de äldsta respektive de med längst biståndstid).

Utifrån stadsdelsförvaltning återfinns inte lika tydliga skillnader mellan inner- och ytterstad i årets mätning som år 2014.

Likställdheten har förbättrats då skillnaderna emellan stadsdelsförvaltningarnas resultat har minskat.

I 2016 års enkät ställs för första gången frågor om diskriminering. Det är 74 procent som svarar att de inte upplevt sig diskriminerade i kontakten med sin handläggare.

Bakgrund

I budgeten år 2013 uppdrogs socialförvaltningen att utforma en stadsövergripande enkät till klienter inom ekonomiskt bistånd. I samverkan med stadsdelsförvaltningarna togs en kommungemensam enkät fram till individer som är aktuella inom ekonomiskt bistånd. Samma enkät har använts i 2016 års undersökning, vilket möjliggör jämförelser över tid. Enkäten syftar till verksamhetsutveckling, samt jämförelser för att nå en högre likställighet över staden.

Under perioden augusti-oktober skickades enkäten hem till personer aktuella för ekonomiskt bistånd. Enkäten innehöll 17 frågor/delfrågor, en kort enkät har varit en medveten strategi för att öka svarsfrekvensen. Totalt uppgick gruppen till 8 012 aktuella personer (9 juni 2016). Årets svarsfrekvens är 38 procent, att jämföra med 32 procent år 2014. Med anledning av en låg, men i denna målgrupp relativt normal svarsfrekvens har en bortfallsanalys genomförts, för mer information, se bilaga 3. Dessutom viktas resultaten för att få en så korrekt bild av målgruppen som möjligt. Det innebär att delgrupper som är underrepresenterade i undersökningen viktas upp. Datasamlingen genomfördes av Enkätfabriken AB på uppdrag av socialförvaltningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Ärendet har behandlats i förvaltningsgruppen den 25 januari 2017. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 26 januari 2017.

Ärendet

Enkätundersökningen inom ekonomiskt bistånd 2016 visar generellt på ett positivt resultat. Dessutom har resultaten generellt förbättrats jämfört med förra mätningen år 2014. Majoriteten av klienterna instämmer i att kontakten med socialtjänsten har varit bra. Tydligast blir det i påståendet om att handläggare bemöter klienten på ett respektfullt sätt, där 76 procent instämmer.

Det finns skillnader inom målgruppen, som vid mätningen år 2014 visar årets resultat att män har en mer positiv upplevelse än kvinnor. Även om dessa skillnader är små, finns en systematik som är värd att notera. Både ålder och biståndstid har en viss inverkan på resultatet; en ökad positiv inställning följer generellt med stigande ålder respektive längre biståndstid. För både ålder och biståndstid är inverkan på resultaten inte helt konsekvent – den positiva kurvan

avtar för de äldsta (60 år eller äldre) respektive de med längst biståndstid (36 månader eller längre).

När resultaten delas upp utifrån stadsdelsförvaltning framkommer inte någon tydlig skillnad mellan inner- och ytterstad.

Återkommande hög andel positiva svar finns i stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör, Bromma och Rinkeby-Kista. En utveckling mellan 2014 och 2016 är att variationen mellan förvaltningarna har minskat. En stor del av de minskade skillnaderna kan förklaras av den positiva utvecklingen i Farsta. Stadsdelsförvaltningen hade i 2014 års enkät ett resultat som tydligt avvek negativt jämfört övriga förvaltningar. Även bortsett från Farsta, så har övriga stadsförvaltningar ett mer likartat resultat. Ökad likställdhet är ett av enkätens syften och undersökningen möjliggör uppföljning i denna fråga.

Frågan om diskriminering är ny för 2016 års enkät och två frågor ställs på området; *Upplever du att du under det senaste året har blivit diskriminerad i kontakten med din handläggare?* samt *Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?* Det är en klar minoritet (15 procent) som uppgett att de blivit diskriminerade i kontakten med handläggaren. Frågor om diskriminering ställs i flera av stadens enkätundersökningar och andelen som upplever sig diskriminerade varierar. Föreliggande undersökning placerar sig i mitten vid jämförelse med andra undersökningar

I jämförelse mellan olika grupper framkommer vissa skillnader. Män svarar i aningen högre utsträckning att de upplevt sig diskriminerade, jämfört med kvinnor. Yngre klienter svarar i högre grad än äldre att de känt sig diskriminerade. Personer med längre biståndstid tenderar i lägre utsträckning svara att de upplevt diskriminering, jämfört med personer med kortare biståndstid. Vid jämförelse mellan stadsdelsförvaltningar uppger generellt klienter från innerstad lägre nivåer av upplevd diskriminering (lägst nivå vid Östermalm, 8 procent), jämfört med ytterstad (högst nivå vid Skarpnäck, 24 procent).

Frågan *Vad var orsaken till att du upplevde dig diskriminerad?* innehåller sju olika alternativ där den vanligaste orsaken till diskriminering är härkomst från annat land än Sverige (44 procent). Både kvinnor och män uppger detta som vanligaste grund för diskriminering.

Redan i 2014 års enkät hade temat rättsäkerhet ett mindre positivt resultat jämfört övriga teman. Denna avvikelse kvarstår även om

mindre förbättringar kan noteras i 2016 års enkät. Däremot har det för frågan *Fick du också beslutet inom den tiden?* skett en påtaglig negativ utveckling – andelen som svarat *ja* har minskat från 86 till 59 procent.

I enkäten fanns slutligen möjlighet för klienten att betygsätta socialtjänsten med frågan *Om du skulle sätta betyg på oss – vilket skulle det bli?* Klienten ges svarsalternativen 1-10 där 10 indikerar högsta betyg. I årets mätning fick staden som helhet betyget 6,6 jämfört med 6,0 vid 2014 års mätning. Män med ekonomiskt bistånd betygsätter kontakten med socialtjänsten högre än vad kvinnor gör. Äldre klienter ger högre betyg än yngre klienter. Angående biståndstid ger klienter med kortare aktualitet lägre betyg än de vars biståndstid är något längre. Detta med undantag för klienter vars biståndstid är 36 månader eller längre (de ger liknande betyg som klienter med kort biståndstid). Gällande fördelning mellan stadsdelsförvaltningarna syns ingen tydlig skillnad mellan inner- och ytterstad.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Enkätundersökningen inom ekonomiskt bistånd visar både på positiva resultat såväl som positiv utveckling, jämfört med mätningen år 2014. Enkäten indikerar att likställdheten har ökat, vilket lyftes som ett utvecklingsområde utifrån föregående undersökning. Samtidigt utmärker sig Enskede-Årsta-Vantör, Bromma och Rinkeby-Kista med ett bättre resultat. Farsta har ett betydligt bättre resultat i denna mätning jämfört med år 2014, vilket visar på möjligheten att förbättra sitt resultat. Den korta enkät som används i undersökningen ger i huvudsak en övergripande bild. Samtidigt finns indikationer om vilka fördjupningsbehov som finns för möjlighet till verksamhetsutveckling. I rapporterna finns en analys som visar vilka frågor som påverkar klients helhetsbetyg. Där framkommer att det i huvudsak är frågan *Det är lätt att nå min handläggare* som är ett viktigt utvecklingsområde.

Redan i 2014 års enkät hade temat rättsäkerhet ett mindre positivt resultat jämfört övriga teman. Det finns därmed ett fortsatt behov av utvecklingsarbete inom området rättssäkerhet.

Avslutningsvis anser förvaltningen, att det är viktigt att även fortsatt genomföra enkäten. Förvaltningen menar att det är angeläget att följa utvecklingen och resultat av eventuella förbättringsinitiativ.

Bilagor

1. Enkät

2. Stadsövergripande resultat
3. Teknisk rapport